

UNIVERZA V MARIBORU
FAKULTETA ZA GRADBENIŠTVO, PROMETNO INŽENIRSTVO IN ARHITEKTURO

Matjaž Finžgar

REVITALIZACIJA CENTRA RUŠ

Magistrsko delo

Univerza v Mariboru

Fakulteta za gradbeništvo,
prometno inženirstvo in arhitekturo

UNIVERZA V MARIBORU
FAKULTETA ZA GRADBENIŠTVO, PROMETNO INŽENIRSTVO IN ARHITEKTURO

Magistrsko delo študijskega programa 2. stopnje UM
REVITALIZACIJA CENTRA RUŠ

Študent: Matjaž Finžgar
Študijski program: arhitektura, 2. stopnja

Mentor:izr. prof. Uroš Lobnik, u.d.i.a.
Somentor: Aleksander Saša Ostan, u.d.i.a.

Lektorica: Mojca Marič, prof. slov. j.

Maribor, december 2016

Hvala mentorjema izrednemu profesorju Urošu Lobniku in Saši Ostanu za predano znanje, nasvete ter strokovno vodenje skozi proces izdelave magistrskega dela.

Velika zahvala gre tudi moji družini in prijateljem za vso njihovo podporo, vzpodbudne besede ter nasvete.

HVALA!

Univerza v Mariboru

Fakulteta za gradbeništvo,
prometno inženirstvo in arhitekturo

Smetanova ulica 17
2000 Maribor, Slovenija

Številka: G2002671-3
Maribor, 21.06.2016

Na osnovi 330. člena Statuta Univerze v Mariboru (Ur. l. RS, št. 44/2015 – UPB11) izdajam

SKLEP O MAGISTRSKEM DELU

Matjaž Finžgar, študentu(ki) študijskega programa 2. stopnje ARHITEKTURA, se dovoljuje izdelati magistrsko delo.

Tema magistrskega dela je pretežno s področja Katedre za načrtovanje prostora.

MENTOR(ICA): izr. prof. Uroš Lobnik

SOMENTOR(ICA): Aleksander Ostan, univ. dipl. inž. arh.

Datum veljavnosti teme: 13.6.2015

Tema podaljšana: 13.6.2016

Drugo podaljšanje: 13.12.2016

Naslov magistrskega dela:

REVITALIZACIJA CENTRA RUŠ

Naslov magistrskega dela v angleškem jeziku:

REVITALIZATION OF THE CENTER OF RUŠE

Magistrsko delo je potrebno izdelati skladno z "Navodili za izdelavo magistrskega dela" in ga oddati v treh izvodih do 13.12.2016 v referatu za študentske zadeve.

V skladu z Navodili o pripravi in oddaji e-diplom je potrebno magistrsko delo oddati v Digitalno knjižnico Univerze v Mariboru.

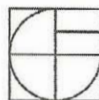
Pravni pouk: Zoper ta sklep je možna pritožba na senat članice v roku 15 dni.

Obvestiti:

- kandidata -ko,
- mentorja,
- somentorja,
- odložiti v arhiv

DEKAN
red. prof. dr. Miroslav Premrov

REVITALIZACIJA CENTRA RUŠ

KLJUČNE BESEDE: *staro jedro, revitalizacija, knjižnica, Ruše, arhitektura, urbanizem, trg, park*

UDK: 711.523(043.2)

Magistrsko delo obravnava konceptualno urbanistično ureditev naselja Ruše, natančneje starega strogega središča in idejno zasnovo arhitekture knjižnice na praznem zemljišču na tem območju. Zaradi spremenjenega načina življenja in zmanjšanja pomena prostorske centralnosti se Ruše niso izognile trendu propadanja mestnega središča in zapiranja lokalov ter trgovin. K temu je veliko prispevala tudi slabo načrtovana urbanistična zasnova mesta, ki ni upoštevala načela celovitosti naselja. Velik del hiš v ožjem območju obdelave bi lahko opisali kot hiše duhov, saj so že vrsto let zapuščene in prazne. V nalogi bomo z upoštevanjem lokalne gradnje in videza stavb staro mestno jedro ponovno oživeli ter ga naredili privlačnega tako za domačine kot tudi za turiste.

REVITALIZATION OF THE CENTER OF RUŠE

KEYWORDS: *old center, revitalization, library, Ruše, architecture, urbanism, main square, park.*

UDK: 711.523(043.2)

This Master's thesis deals with the conceptual urbanistic revitalization of town Ruše, specifically, of its old town center and with conceptual design of a new library, positioned on the vacant plot in the area. Due to both changing lifestyles and the decrease in importance of spatial centrality, Ruše town center had not been able to escape the deterioration trend which can be also seen in the closing of bars and shops. The process has been accelerated by the inadequate urban planning, which did not consider the principle of integrity. Many of the houses in the narrow range of processing could be described as ghost houses, as they have been abandoned and stayed empty over the last couple of years. In this thesis we will revitalize the old city center, while considering local building type and the appearance of the local buildings, thus making it enticing for both locals as well as tourists.

1. Ruše	1
1.1. Geografske značilnosti.....	3
1.2. Zgodovinski pregled.....	4
1.3. Razvoj urbanistične zasnove.....	7
2. Analize lokacije	9
2.1. Širša analiza.....	10
2.2. Ožja analiza.....	14
2.3. Analiza obstoječih objektov.....	20
3. Projekt	25
3.1. Predlog širše ureditve naselja...	27
3.2. Predlog ureditve območja obdelave.....	29
3.3. Predlog obnove ožjega območja obdelave z novo knjižnico.....	35
4. Zaključek	43
5. Maketa	44
6. Kazalo fotografij	45
7. Viri in literatura	45

RUŠE //

OPREDELITEV PROBLEMA

Zaradi novih družbenih trendov in spremenjenega načina življenja se vsako mesto oziroma vas sooča z zmanjševanjem pomena prostorske centralnosti, zaradi česar iz tega prostora izginjajo ljudje, posledično pa tudi javne družbene vsebine. Ta fenomen je še zlasti prizadel mesto Ruše, kar lahko pripišemo geografski legi mesta in njegovi trenutni gospodarski krizi, ki je nastala s stečajem nekoč uspešne Tovarne dušika Ruše. Praznjenje mestnega oziroma nekoč vaškega središča lahko pripisujemo tudi razmahu avtomobilske industrije ter novemu, hitremu tempu življenja.

Zaradi vseh teh dejavnikov hoče večina prebivalstva svoje potrebe in cilje zadostiti na najhitrejši, najlažji ter najdostopnejši način – s hitrim obiskom večjih trgovin na obrobju mesta ter trgovskih centrov v bližnjem Mariboru. Posledica tega so prazni in zapuščeni objekti v mestnem središču Ruš, ki so nekoč s svojo javno vsebino dajali dušo središču. Tako je nekoč mesto druženja in zbiranja ljudi postalo le tranzitno območje za avtomobile.

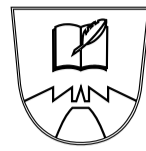
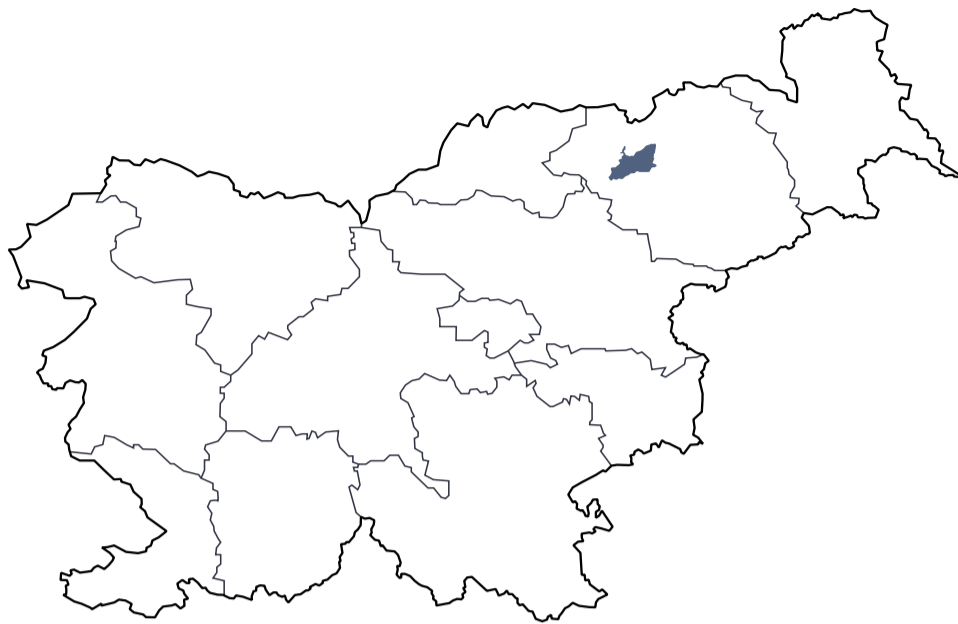
Osrednji del Ruš ima tipično sestavo tradicionalnega vaškega središča; manjši trg, neposredna bližina župnišča, stavba, v kateri so prostori Občine Ruše, in tipične centralne dejavnosti (pošta, lekarna, mesnica, kmetijska zadruha, ...). Središče Ruš je potrebno smiselno in strateško dopolniti glede na dane okoliščine, upoštevati je potrebno različne vidike revitalizacije, opredeliti željeno funkcijo središča ter jih prilagoditi novejšim trendom.

NAMEN IN CILJI MAGISTRSKEGA DELA

Prvi cilj magistrskega dela je preučiti razvoj mesta Ruše in njegovo zgodovino. V nadaljevanju bo sledila poglobljena urbanistična analiza trenutnega stanja centra Ruš in tudi same okolice mesta, saj je le-ta pomemben dejavnik pri nadaljnjem načrtovanju. Vsem ugotovitvam bo v nadaljevanju sledil projektni del v treh delih. Najprej se bomo dotaknili konceptualne rešitve povezovanja celotnega naselja, temu bo sledila konceptualna urbanistična ureditev ožjega središča naselja s poudarkom na zasnovi novega javnega prostora z novogradnjo knjižnice, ki predstavlja tretji del projektnega dela naloge.

Glavni namen magistrskega dela je preoblikovati mestno središče v kvaliteten urbani prostor, ki bo primeren za razvoj dejavnosti in izvedbo raznih vsebin.

1.0 RUŠE // 1.1 GEOGRAFSKE ZNAČILNOSTI

Površina: 61 km²

Povprečna nadmorska višina: 309 m

Najvišja točka: Žigartov vrh (1347 m)

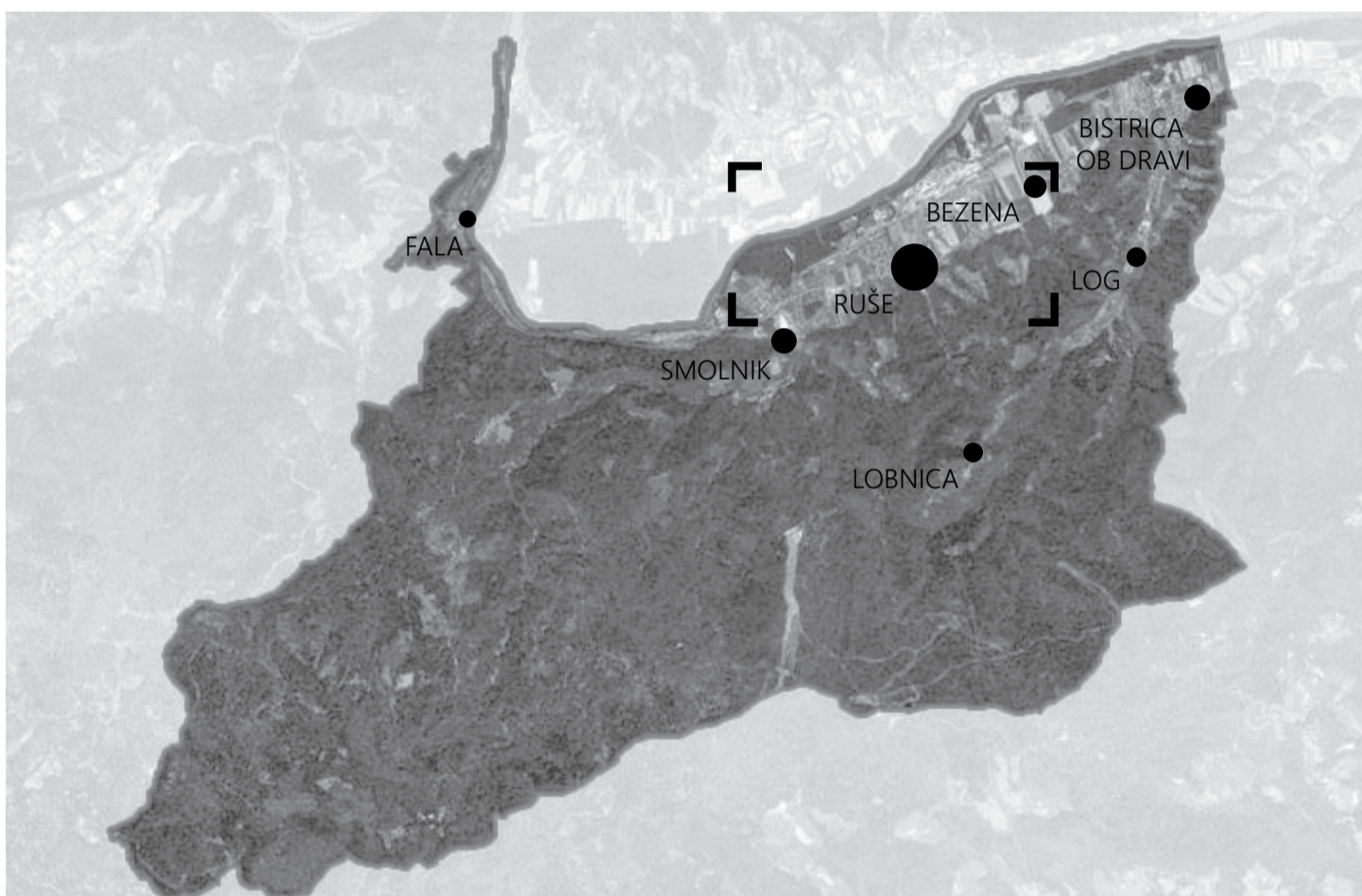
Pokritost z gozdom: 82%

Oddaljenost od Maribora: 13 km

Št. prebivalcev (12.11.2014): 7.452

Gostota poselitve: 120 preb/km²

Vir: Ruše danes. 2016. Občina Ruše. [09.10.2016; 10:51]. Dostopno na spletnem naslovu: <http://ruse.si/za-obiskovalce/spoznaj-ruse/ruse-danes/>

naselja v občini Ruše // lastna grafika

mesto Ruše // vir: BEČAN, Anžej. 2014. Ruše. [Fotografija]. [09.10.2016; 10:36]. Dostopno na spletnem naslovu: <http://www.lovrencan.si/dobro-je-vedeti/z-letalom-nad-lovrencem>

Občina Ruše je del podravske statistične regije. Leži v Dravski dolini, na območju, kjer se le-ta razširi v Ruško-Selniško polje, ki je nastalo na visokih dravskih terasah. Na južnem delu ga omejujeta Pohorje in Limbuško-Mariborsko polje, na severu Kozjak.

Na izoblikovanost površja je vplivala tektonika v starejših geoloških obdobjih in zunanji procesi. Oblikovale so se različne reliefne oblike. Na severnem predelu občine se nahaja Ruško-Selniško polje, najnižji del občine z rodovitnimi prstmi na produ, pesku in konglomeratu, ki so primerne za obdelovanje in uporabo. Tukaj je poselitev najgostejša. Proti jugu se Ruško polje prične vzpenjati v gričevnat svet, preko katerega prehaja v hribovite predele vzhodnega Pohorja. Najvišjo točko predstavlja Žigartov vrh s 1347 m nadmorske višine. Tukaj prevladujejo strma pobočja z vmesnimi grapami, ki jih tvorijo najstarejše kamnine, ki so bile metamorforizirane v času gubanja. Najznačilnejši je tonalit oziroma granodiorit. Območje je pretežno pokrito z gozdovi in travniki, ki uspevajo na rjavih prsti in rankerju. Območje z izjemo planinskih koč in samotnih kmetij ni posejano.

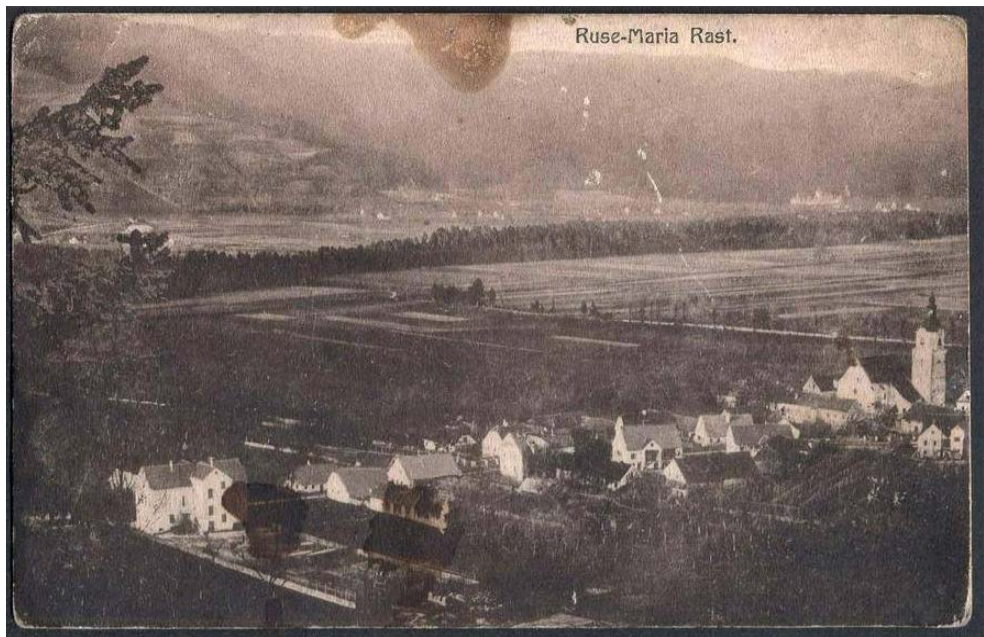
Podnebne razmere krojijo celinski, alpski in panonski vplivi, ki vplivajo na značilnosti zmerne celinskega podnebja vzhodne Slovenije. Tako alpski vplivi prinašajo večjo količino padavin višje ležečim predelom, panonski pa višje temperature, vetrove in manjšo vlažnost. Povprečna letna količina padavin narašča z nadmorsko višino, zaradi česa so višinski predeli bolj namočeni (Glažuta 1060 m. n. v., 1405 mm padavin) kot doline in polja. Zaradi severne smeri Pohorja je trajanje snežne odeje nad 1100 m. n. v. dolgo okoli 120 dni. Vodnatost občine izhaja predvsem iz pohorskega območja. Potoki so že v zgodovini imeli pomembno vlogo pri spravlilu lesa in lesenih izdelkih. Na Pohorju najdemo potok Lobnico, ki izvira na 1324 m in nižje tvori slapova Mali in Veliki Šumik. V svojem toku se vanjo izlivajo manjši pritoki, med njimi tudi Lobničica, s katero se skupaj izlijeta v Dravo na Ruškem polju. Znani so potoki Bistrica, Lobničica in Ruški potok ali Rušica, ki teče skozi center naselja Ruše ter se pri Tovarni dušika Ruše izliva v Dravo. Glavno vodno telo v občini predstavlja reka Drava.

Občino sestavlja sedem naselij: Bistrica ob Dravi, Log, Bezena, Ruše, Lobnica, Fala, Smolnik. Občina meri 61 km² in meji na pet sosednjih občin. Poselitev se je skoncentrirala v nižinskih delih, ob prometnicah, cestah. Regionalna cesta Maribor–Lovrenc na Pohorju predstavlja osrednjo prometno pot, ob kateri se je razvijala poselitev. Njena gostota znaša 119 prebivalcev na km². V letu 2013 je imela občina približno 7200 prebivalcev.

Ruše predstavljajo središče občine. Ležijo na 310 m.n.v. ob vznožju Pohorja in so od mesta Maribor oddaljene 11 kilometrov. Ruše so iz gručaste vasi v letu 2006 zadostile vsem merilom in postale najmanjše mesto v Sloveniji. Danes predstavljajo kulturno, gospodarsko, prometno in upravno središče. Starejši del mesta je nastal ob župnijski cerkvi, novejši del naselja pa se širi proti severu na območje, kjer teče regionalna cesta Maribor–Dravograd.

Povzeto po: Občina Ruše, Položaj občine, Poselitev na območju občine. Dostopno na <http://www.ruse.si/zivljenje-v-rusah/o-rusah/statistichni-podatki/> [04.05.2016; 18:42]

1.0 RUŠE // 1.2 ZGODOVINSKI PREGLED

Ruše okoli leta 1890 // vir: neznan avtor. [Razglednica]. [04.11.2015; 18:31]. Dostopno na spletnem naslovu: <<http://www.ruse.si>>

Falska cesta s strugo potoka Rušica v začetku 20. stoletja // vir: zasebni arhiv Branka Muršiča [Fotografija]. REZMAN, Vili. 2012. Igre in odri. Pintaričeva (Ozvaldova) gostilna v centru Ruš, ob današnji lekarni in pošti. [str. 15]

Ruše okoli leta 1925 // vir: KRAMARIČ, Vekoslav. [Razglednica]. [09.10.2016; 17:16]. Dostopno na spletnem naslovu: <<http://www.etno-muzej.si/fr/digitalne-zbirke/vekoslav-kramaric/f0038163>>

Ruše med leti 1928 in 1947 // vir: KRAMARIČ, Vekoslav. [Fotografija]. [09.10.2016; 17:22]. Dostopno na spletnem naslovu: <<http://www.etno-muzej.si/fr/digitalne-zbirke/vekoslav-kramaric/f0038165>>

PRVE NASELITVE NA OBMOČJU RUŠ SREDNJI VEK

Prvi in najstarejši sledovi človeka v Rušah izvirajo že iz pozne bronaste dobe, približno 1000 let pred našim štetjem, ko so si pripadniki kulture žarnih grobišč za poselitev izbrali Ruško polje pod Pohorjem. Iz tega obdobja je bilo v Rušah odkritih dvoje žarnih grobišč, v katerih so našli več kot 800 večjih in manjših glinastih posod, kamor so shranjevali pepel umrlih. Iz arheoloških raziskav lahko trdimo, da je bilo območje gosto poseljeno z vrsto manjših zaselkov.

V času Rimljanov je območje Ruš spadalo v rimsko provinco Norik. V 3. stoletju našega štetja so Rimljani tukaj utaborili nekaj svojih vojakov, častilcev boga Mitre. Središče poselitve je ležalo ob izlivu Ruškega potoka v reko Dravo, kjer so bili najdeni ostanki rimske trdnjave in ruševine Mitrovega svetišča. O poselitvi govori tudi rimsko grobišče z delno ohranjenimi gomilami v gozdu med železniško progo in regionalno cesto Ruše–Selnica.

Ruše se v virih prvič omenjajo leta 1091 kot »Rouste«, ko je zemljišče postalo last šentpavelskega samostana s Koroške. Takrat so bile Ruše gručasto naselje vaškega značaja z obcestno parcelacijo, ki se je razvilo blizu razvalin naselbine kulture žarnih grobišč in antične naselbine (mitrej).

Razvoj Ruš je močno zaznamovala romarska cerkev iz leta 1387, s pomočjo katere je dobil šentpavelski samostan v 15. stoletju pravico do letnega sejma. Tako so leta 1453 Ruše pridobile status trga z določenimi sejmskimi privilegiji in letni sejem, danes znan kot Ruška nedelja. Zaradi obveznosti, ki jih je ta naziv prinesel, so se temu nazivu na začetku 18. stoletja odpovedale. Zaradi cerkvenih shodov je vas izoblikovala sorazmerno velik tržni in cerkveni prostor, vendar le deloma sklenjeno povezavo. Jedro naselja je trikotni trg, ki se je včasih imenoval Trg pod cerkvijo. Razvoj Ruš se je zaradi turških napadov začasno ustavil v 15. stoletju, ko so Turki požgali naselbino. V zgodovini Ruš sta zabeležena še dva večja požara, en leta 1713, največji pa leta 1779, ki se je razširil na cerkev, župnišče in 19 hiš.

CERKEV SVETE MARIJE, MATERE BOŽJE

Gotsko Marijino cerkev, osrednji kulturni spomenik v Rušah, so zgradili šentpavelski benediktinci leta 1387, do danes pa se nam je ohranila kot priča umetnostnega razvoja v različnih obdobjih. Po napadu Turkov leta 1532 je sledila njena obnova. Novo baročno gradbeno obdobje sega v obdobje med 1710 in 1721. Tedaj je prišla večinoma na vrsto notranjščina cerkve. Zvonik je bil cerkvi prizidan 1519. V svojem spodnjem delu je gotski, na vsaki strani ima line. Leta 1733 so zvonik povišali. V zgornjem delu ima zvonik plitvo kuplasto streho, ki se zaključuje s čebulasto zaključenim stolpičem. Cerkev ima tloris v obliki križa in je obdana z velikim župniščem, kaplanijo ter zgradbo nekdanje latinske šole.

RUŠKA LATINSKA ŠOLA IN GLEDALIŠKE IGRE

Iz enakega obdobja kot Marijina cerkev prihaja tudi stavba ruške latinske šole. Leta 1645 jo je ustanovil takratni župnik Jurij Kozina. Šola je imela velik pomen za kraj, saj je s svojim delom veliko pripomogla k izobraževanju Slovencev, zlasti tistih iz slovenskega dela Štajerske. Tukaj so se namreč šolali potomci znanih plemiških družin, bila pa je znana tudi zunaj meja slovenske Štajerske. Delovala je vse do leta 1760, ko so jo morali zaradi pomanjkanja števila dijakov dokončno zapreti.

Ruško latinsko šolo (1645–1758) povzamejo tudi z začetkom kulturnega življenja v Rušah, saj so se takrat začele v Rušah uveljavljati verske gledališke igre. Igre so se uprizarjale na prostem ali na dvoriščih gostiln, zlasti pomembno je prizorišče v parku pred občino, ki ima tudi danes vse pogostejšo vlogo prireditvenega prostora. Omeniti velja tudi legendo o »ruškem odeumu« (»odeon« – stavba, namenjena gledališkimi in glasbenimi prireditvam, ki izhaja iz stare Grčije), ki bi naj deloval v 13. stoletju, kar 400 let pred začetkom pojavljanja verskih gledaliških iger. Nahajal bi se naj na območju sedanjega frizerskega salona, na sedanjem naslovu Trg vstaje 6.

Ruše okoli leta 1940 // vir: KRAMARIČ, Vekoslav. [Razglednica]. [09.10.2016; 17:19]. Dostopno na spletnem naslovu: <<http://www.etno-muzej.si/sl/digitalne-zbirke/vekoslav-kramaric/f0038164>>

Ruše okoli leta 1970 // vir: neznan avtor. [Fotografija]. [04.11.2015]. Dostopno na spletnem naslovu: <<http://www.ruse.si>>

središče Ruš med leti 1928 in 1947 // vir: KRAMARIČ, Vekoslav. [Razglednica]. [09.10.2016; 17:20]. Dostopno na spletnem naslovu: <<http://www.etno-muzej.si/fr/digitalne-zbirke/vekoslav-kramaric/f0038168>>

odkritje spomenika padlim borcem Pohorskega bataljona leta 1952 // vir: neznan avtor. [Fotografija]. [04.11.2015]. Dostopno na spletnem naslovu: <<http://www.ruse.si>>

KONEC RUŠKE LATINSKE ŠOLE IN INDUSTRIALIZACIJA

Po odpravi šole in ukinitvi šentpavelskega samostana leta 1782 so Ruše stagnirale v razvoju. To obdobje je prineslo začetek industrializacije v skromnih zametkih, pričela se je izgradnja koroške železnice, še vedno pa so se odvijali letni in živinski sejmi. V drugi polovici 18. stoletja so se pričele razvijati gospodarske panoge, kot so steklarstvo, kovaštvo, fužinarstvo in trgovanje z lesom. Leta 1863 je v Ruše pripeljal prvi vlak, ki je naznanil svež veter v razvoju kraja.

ZAČETKI KNJIŽNIČARSTVA V RUŠAH

Knjižničarstvo se je v Rušah razvilo že v začetku 20. stoletja s Kmetško bralnim društvom Ruše in se nadaljevalo v vedno širšem okvirju. Leta 1945 je bila ustanovljena Ljudska knjižnica DPD Svoboda Ruše, ki je bila ena največjih v mariborskem okraju. V sedemdesetih letih se je knjižnica vključila v mrežo Mariborske knjižnice in se preimenovala v Knjižnico Janka Glazerja Ruše. Knjižnica je bila umeščena v 1. nadstropje Kulturnega doma Ruše, kjer se je ves čas delovanja ubadala z neprimernimi in premajhnimi prostori, saj je delovala le na 143 m², medtem ko je standard za takšno knjižnico 669 m². Knjižnica je kljub temu rasla in širila nabor literature ter pridobivala pomen med prebivalci. Leta 2015 je naposled le dočkala selitev v primernejše in večje prostore na površini 287 m² v zgradbi trgovine Mercator, kar pa še vedno ne zadošča potrebnim standardom.

VOJNO OBDOBJE

Ruše so prvič kakor ostalo slovensko ozemlje vstopile v prvo svetovno vojno na strani Avstro-Ogrske in drugič leta 1941 kot del Jugoslavije. Življenje posameznikov se je ustavilo in ubralo popolnoma nove smernice, ki so odražale stanje takratnega časa.

SPOMENIK NOB

Spomenik, ki sta sprojektirala ing. arh. Branko Kocmutin in akad. kipar Gabriel Kolbič, je bil otvorjen je leta 1952. Posvečen je padlim borcem Pohorskega bataljona v narodnoosvobodilnem boju. Sestavljajo ga ploščad, velika granitna kocka s štirimi bronastimi reliefi, ki predstavljajo borca, interniranca, talca in mater z otrokom. V spomenik so vklesani verzi pesnika Janka Glazerja. Ob spomeniku stoji betonski obelisk s plamenico na vrhu in je posvečen dnevu ustanovitve OF.

RUŠKO LETNO GLEDALIŠČE

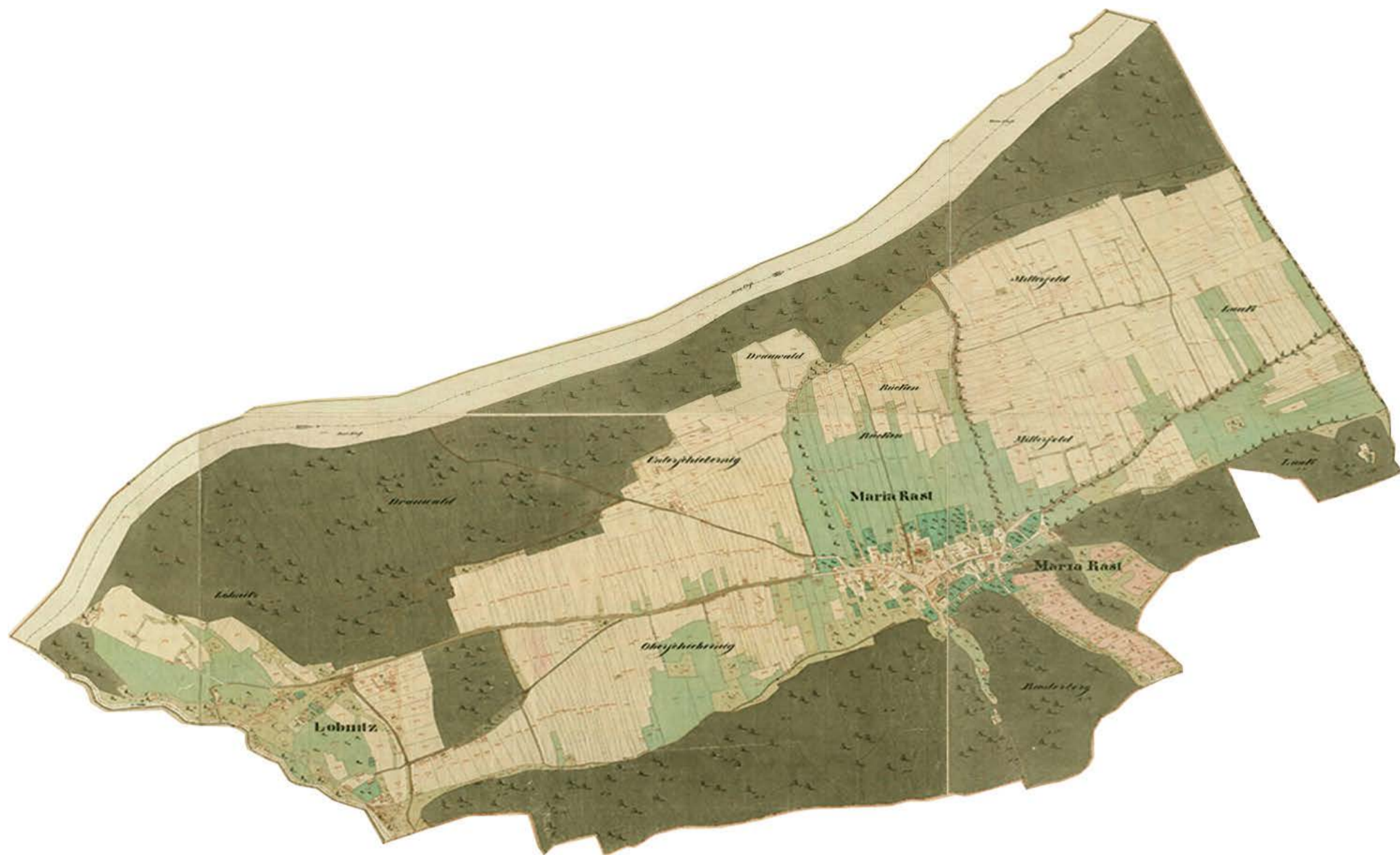
V tridesetih letih 20. stoletja so slavnostno otvorili letno gledališče v Rušah. Predstavljal ga je oder pod vznožjem Pohorja v samem centru kraja, amfiteatralne oblike z okoli 600 sedeži in izredno akustiko. 24. avgusta 1932 so na odru izvedli prvo predstavo in odziv je bil ogromen. Ljubiteljska kulturna dejavnost se je uspešno širila med prebivalci Ruš. Festival Letni oder Ruše se vsako leto odvija v mesecu avgustu in nam ponudi obilico raznovrstnih prireditev.

Povzeto po: Občina Ruše, Ruška latinska šola. Dostopno na <<http://ruse.si/za-obiskovalce/ruse-za-ljubitelje-kulture/kulturno-zgodovinske-tocke/>> [10.10.2016; 18:20]

Povzeto po: TURJAK, Dragica. 2013. Mariborska knjižnica: od žlahtne tradicije ljudskih knjižnic do profesionalne knjižnične mreže. V: REZMAN, V. Knjiga, Knjižnica (str. 67).

Povzeto po: REZMAN, Vili. 2015. RUŠE (mesta miru in spomina - pokopališča). Zgodovinski nastanek in razvoj mesta Ruše. (str.11)

Povzeto po: ČUČEK, M. 1985. Kulturna dejavnost v Rušah in okolici. Ruška kronika (str. 628).

Franciscejski kataster občine Ruše leta 1825 // vir: Franciscejski kataster za Štajersko. 1823-1869. [Zemljevid]. [09.10.2016; 17:53]. Dostopno na spletnem naslovu: <<http://arsq.gov.si/Query/detail.aspx?ID=23254>>

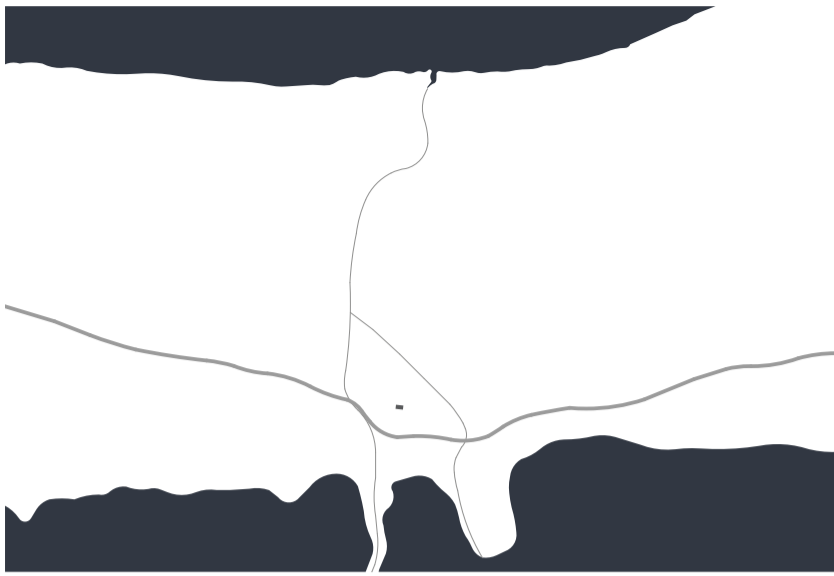
pogled na tovarno dušika Ruše // vir: Neznani avtor. [Fotografija]. [04.11.2015]. Dostopno na spletnem naslovu: <<http://www.ruse.si>>

Ruše med leti 1920 in 1930 // vir: Neznani avtor. [Fotografija]. [04.11.2015]. Dostopno na spletnem naslovu: <<http://www.ruse.si>>

1.0 RUŠE // 1.3 RAZVOJ URBANISTIČNE ZASNOVE

9. stoletje

19. stoletje

20. stoletje (začetek)

20. stoletje (konec)

21. stoletje (danes)

DO 9. STOLETJA

Naselbine iz antičnega časa in železne dobe na urbanistično zasnovano Ruš niso imele pomembnejšega vpliva. Ruše so se začele razvijati v začetku prvega tisočletja, ko je zemljišče postalo last šentpavelskega samostana. Najstarejši del naselja se nahaja na območju, kjer Ruški potok s pobočja Pohorja priteče na Ruško polje ob cesti Maribor–Fala–Lovrenc na Pohorju. Tam se danes nahaja osrednji mestni trg. Leta 1091 so Ruše bile gručasto naselje vaškega značaja, ki se je razvilo blizu razvalin naselbine kulture žarnih grobišč in antične naselbine (mitrej).

9.-19. STOLETJE

Srednjeveške Ruše so se razvile kot posledica možnosti poljedelstva na Ruškem polju ob Ruškem potoku. V visokem srednjem veku povezave s Pohorjem še niso bile tako pomembne, da bi vplivale na usmeritev in postavitev cest v dolini. Na usmeritev je vplivala lokacija Dravskega broda pri nekdanji Zidaričevi kapeli, zahodno od današnjega cestnega mostu. Iz Franciscejske katastrske mape iz leta 1825 je razvidno, da se je vaško jedro razvilo ob topokotno zalomljenem delu ceste tako, da so se na južni strani razvile proge, ki so segale do vznožja Pohorja, kjer pa se je kot povezava vzhodnega in zahodnega obrobja vasi kasneje razvila Cvetlična ulica, za razcvet katere so v 15. stoletju poskrbeli obrtniki. Manjši del vasi, jugozahodno od potoka, nima regularne parcelacije, ampak gručasto ureditev, ki se zahodno od razcepa proti brodu in Smolniku spet progasto uredi. To dokazuje, da je ostankov prvotne naselbine malo in da je večina vaškega jedra enotnega nastanka, ki je že upošteval potek ceste. Izgradnja cerkve je kasneje prekinila dve že obstoječi parcelni progji.

Leta 1290 je vaško jedro Ruš obsegalo 29 kmečkih enot severno od ceste na Dravski terasi, 15 daljših progastih parcel in 7 kmečkih enot krajše progaste parcelacije južno med cesto in Pohorjem. Vse to nakazuje na pretežno kolonizacijsko vas, v katere parcelni sistem se je cerkev naknadno vrinila s tem, da je zasedla čelni del ene parcele, medtem ko je druga parcela kljub prekinitvi segala na trg pred cerkvijo. Ker je večina kmetij spadala pod falso gospoščino, je morala ruška župnija plačevati enake prispevke za parcelo župnišča kot ostale kmetije. Šele v 18. stoletju je omenjena parcela postala župnijska last.

19. STOLETJE

V 2. polovici 19. stoletja so bile Ruše kot katastrska občina sestavljene iz dveh, med seboj dva kilometra oddaljenih naselbin. Naselbini je ločevalo jožefinsko pokopališče in kolodvor, ki ni uspel povezati naselbin med seboj niti ustvariti tretje naselbine. Lega železnice je prestavila staro obdravsko prometno smer s severnega na južni breg Drave. Razvoj in širitev vasi proti kolodvoru se je pričela šele z izgradnjo Tovarne dušika Ruše, zaradi česar so v okolici začela nastajati prva delavska naselja. Ruše so pred vojno imele v svoji prvotni tlorisni sestavi znake kmetijskega in obrtnega značaja ob železnici, severno od nje pa industrijskega značaja. Po svoji poseljenosti so predstavljale podeželsko selišče, ki mu je manjkala načrtovana urbanistična zasnova.

20. STOLETJE

Po drugi svetovni vojni se je v Tovarni dušika krepko razširila proizvodnja, zaradi česar se je povečala potreba po delavcih in posledično tudi po stanovanjih. Zaradi tega so postopoma pričeli s pozidavo nekdanjih poljedelskih in travnatih površin med potokom Rušica in današnjo Industrijsko ulico na zahodu naselja. Glavni cilj pozidave je bila gradnja večstanovanjskih objektov z manjšimi stanovanjskimi enotami. Kasneje se je začela gradnja večstanovanjskih objektov in naselja vrstnih hiš na področju, ki zahodno meji na Rušico, severno pa na železniško progo in s tem povezuje prej obstoječa dela, in sicer staro središče Ruš in glavno železniško postajo. V tem času je bil zgrajen tudi prvi trgovski center v Rušah, poznan kot »Merks«, danes Mercator.

21. STOLETJE

Zaključek množične gradnje večstanovanjskih objektov je za Ruše pomenil konec temeljitih urbanističnih sprememb. Prelom tisočletja je v Ruše na ulico Ruške čete doprinesel nov trgovsko-stanovanjski objekt, leta 2009 pa je vzhodnih vratih naselja zrasel trgovsko-hotelski kompleks Veter.

Danes Ruše veljajo za upravno, gospodarsko, kulturno in izobraževalno središče spodnje Dravske doline.

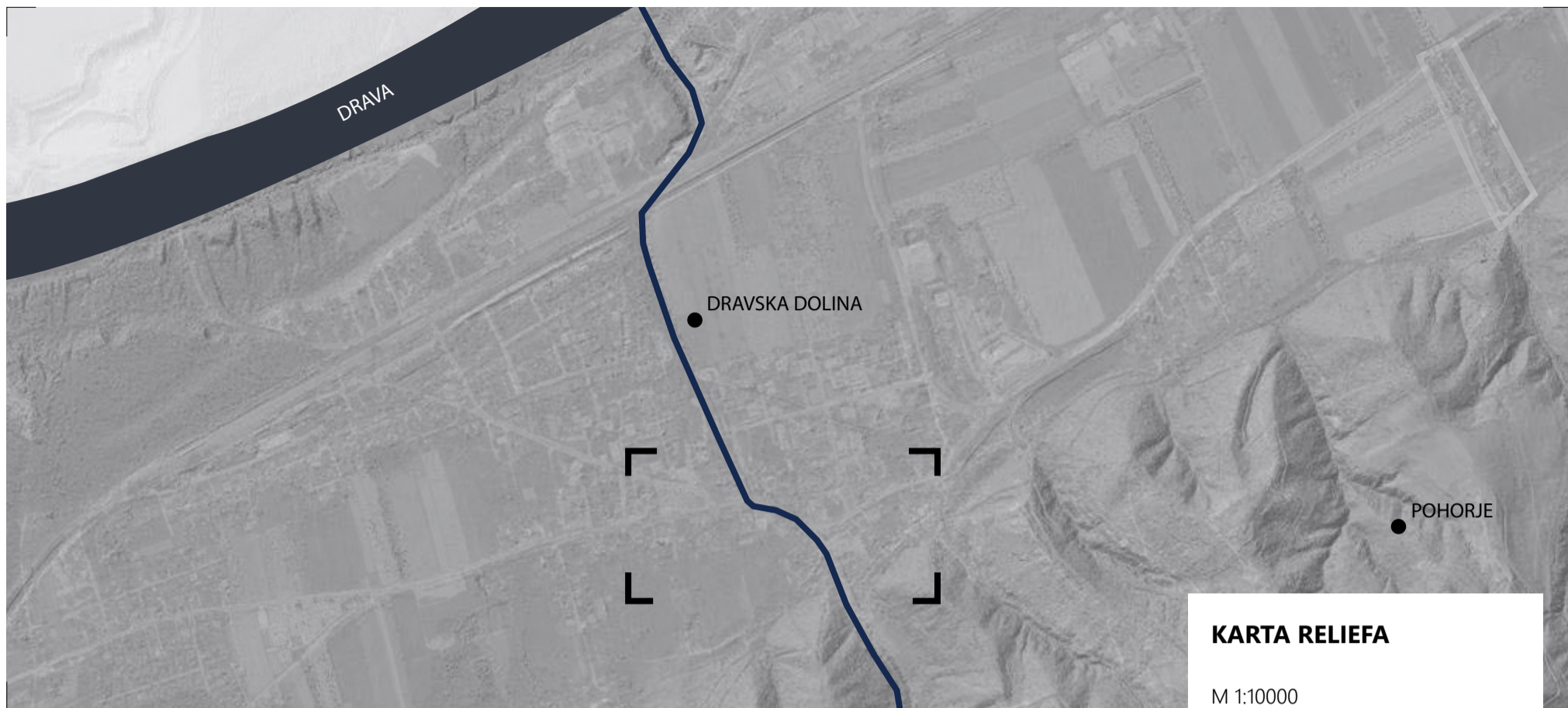
Tovarna dušika je dominantno grajena struktura in s tem močan pomenski in prostorski označevalec naselja. Objekti in površine v centru naselja so sicer namenjeni predvsem stanovanjskim, poslovnim in trgovskim dejavnostim, ampak je večina zapuščenih ter v slabem stanju. Tipologija zgradb in odprtih prostorov je izrazito ruralna. Središče naselja je sestavljeno iz oblikovanega parka in manjšega spominskega trga, ki ju obkrožajo cerkev, župnišče in enonadstropne zgradbe s prvimi meščanske arhitekture. Zaradi velikega deleža stanovanjskih vsebin je celotno središčno območje naselja izrazito mešanega značaja. Naselja blokov, ki so okrog centra zrastle v letih po vojni, so se centru le približala, niso pa ga vsebinsko spremenila.

Usmeritve s plana občine Ruše sicer ohranjajo obstoječo členitev naselja, vendar premalo pozornosti posvečajo oblikovanju praznih prostorov med posameznimi členi naselja, povezovanju ožjega središča naselja z okolico in celostni zasnovi zelenega sistema, ki bi upošteval ter nadgrajeval kakovostne naravne prvine v okolici naselja. Potrebno bi bilo zagotoviti prehode zelenja in ljudi v smeri sever-jug v obliki parkovnih in drevorednih ureditev. Prehodi bi povezali obstoječo rekreacijsko območje ob Tehniški kemijski šoli s središčem Ruš in pohorskimi gozdovi.

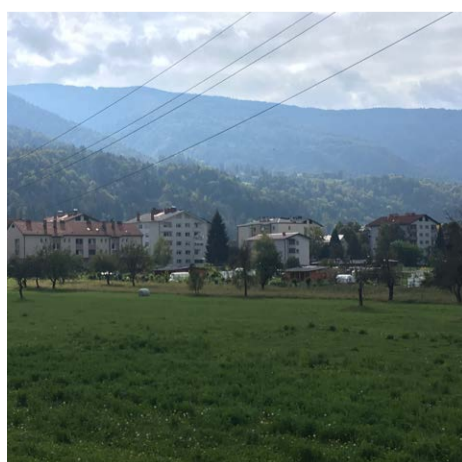
Povzeto po:
Uredniški odbor Josip Teržan. 1985. Ruška kronika. Ruše: Krajevna skupnost, Ruše.
in
ZUM urbanizem, planiranje, projektiranje d.o.o. 1999. Posebne strokovne podlage za izdelavo ureditvenega načrta za območje središča naselja Ruš. ZUM, Maribor.

ANALIZE LOKACIJE //

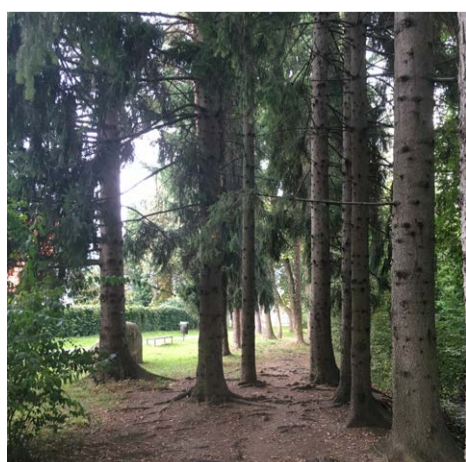
2.0 ANALIZE LOKACIJE // 2.1 ŠIRŠA ANALIZA

naselje Ruše // vir: MALEC, Olga. [Fotografija]. [04.11.2015]. Dostopno na spletnem naslovu: <<http://www.ruse.si>>

Ruše ležijo na vzhodnem delu Dravske doline in so razpete med Pohorjem na jugu ter Kozjakom na severu. Središče naselja leži tik pod vznožjem Pohorja na obronkih pohorskih gozdov z nadmorsko višino 308 m. Teren takoj ob vznožju postopoma preide v Ruško polje in ostane ravninski vse do obrežja reke Drave, kjer se naglo spusti na 280 m nadmorske višine. Ruško polje je zaradi debele plasti prepereline primerno za poljedelstvo.

pogled na Pohorje // lastna fotografija

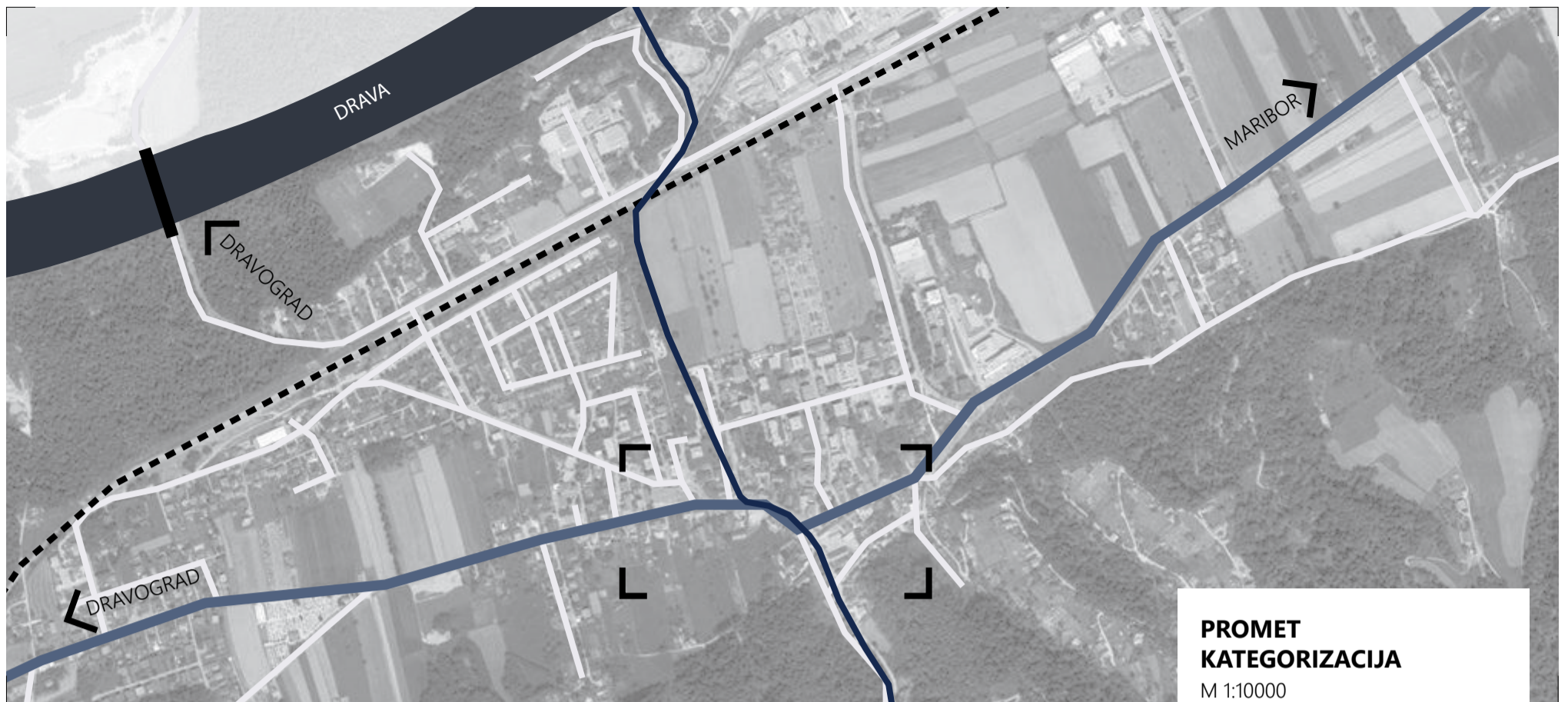

park ob potoku // lastna fotografija

Ruše z južne strani obdajajo pohorski gozdovi s pretežno iglastimi drevesi, ki v dolini preidejo v kmetijske in travnate površine. Zaradi pretežno osojne lege na obronkih Pohorja na tem območju najdemo malo vinogradov. Okolice stanovanjskih blokov in hiš so dobro ozelenjene, prav tako pa imajo Ruše tudi nekaj manjših parkovnih površin. Ruše se lahko pohvalijo tudi z gledališčem na prostem, ki se nahaja tik pod vznožjem Pohorja v neposredni bližini mestnega središča.

- gozd
- kmetijske površine
- travnik
- vinograd
- parkovne površine
- vodne površine

Falska cesta // lastna fotografija

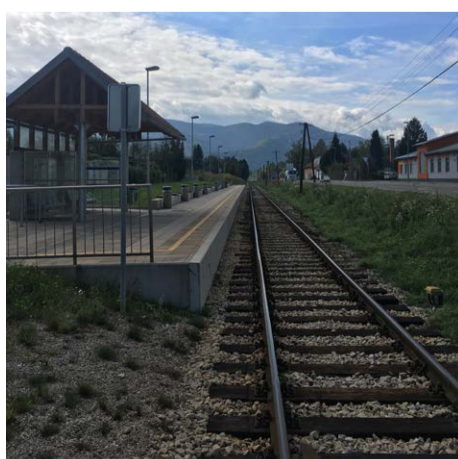

Industrijska ulica // lastna fotografija

Skozi Ruše poteka državna regionalna cesta R III-705 »Maribor–Dravograd«. Ostale ceste so v občinski lasti. Celotno omrežje v občini Ruše je le delno urejeno, saj nekateri cestni odseki zaradi svoje premajhne širine ne zagotavljajo primerne prometne varnosti nemotoriziranih udeležencev v prometu. Leta 2015 je bila dokončana rekonstrukcija in prenova državne ceste (Falska cesta). Skozi Ruše pelje tudi železniška proga.

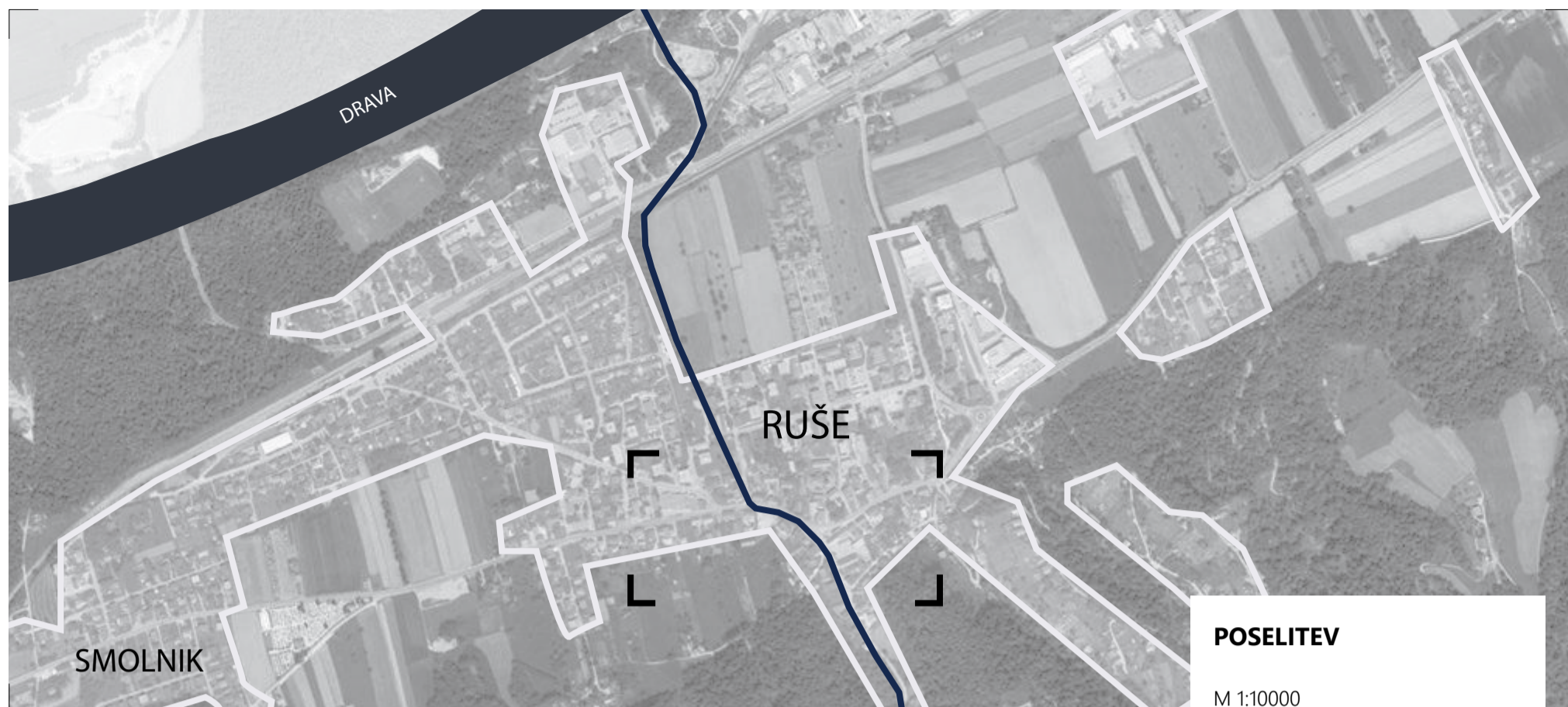
Kolodvorska ulica // lastna fotografija

železniška proga // lastna fotografija

Prometno najbolj obremenjena je glavna tranzitna pot skozi naselje (Falska cesta, Kolodvorska ulica, Selniška cesta), ki poteka skozi samo središče naselja in ga s tem razdeli na dva dela. Sledi ji cesta, ki poteka po robu naselja mimo industrijskega območja (Industrijska ulica, Tovarniška cesta). Ruše imajo urejen javni avtobusni in javni železniški potniški promet. Povezave javnega avtobusnega potniškega prometa potekajo v intervalu 30–50 min, povezave javnega železniškega potniškega prometa pa v intervalu 50–120 min.

starejše hiše v središču naselja - A // lastna fotografija

Poselitev na območju občine se je oblikovala glede na relief in prometno omrežje. Osrednja os poselitve je ob regionalni cesti, od katere se ob lokalnih cestah območja gostejše poselitve zjedajo v obronke in pobočja Pohorja. Zaledje občine je poseljeno z razloženimi naselji in samotnimi kmetijami. Problem naselja je medsebojna nepovezanost morfoloških enot, saj je bila vsaka načrtovana zase, brez širšega urbanističnega načrtovanja.

območje poselitve

blokovo naselje - B // lastna fotografija

samostojne hiše - E // lastna fotografija

blokovo naselje - C // lastna fotografija

pogled na naselje // lastna fotografija

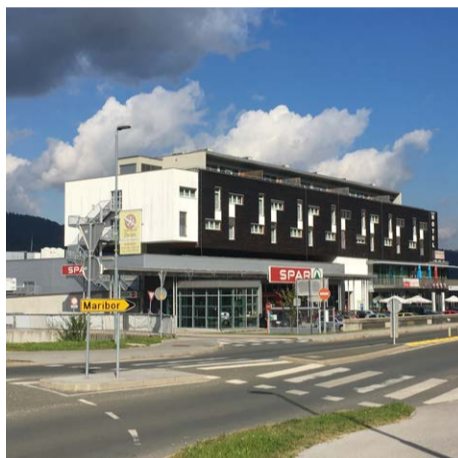
A historično trško jedro **B** večstanovanjsko naselje na severnem robu **C** večstanovanjsko naselje **D** večstanovanjsko naselje na vzhodnem območju naselja **E** parkirišče novodobne individualne stavbe ter kmetije **F** novodobno trško jedro (stavbe iz 20. st.) **G** disperzno območje individualne ter kolektivne stanovanjske gradnje **H** novodobno naselje individualnih vrstnih hiš **I** območje individualne ter kolektivne stanovanjske gradnje **J** območje individualne gradnje **K** športno-izobraževalni objekti **L** industrijski objekti **M** območje centralnih dejavnosti v okviru objekta Hotel Veter

MORFOLOŠKE ENOTE

M 1:10000

osnovna šola - K // lastna fotografija

kompleks Hotela Veter - M // lastna fotografija

Ruše so razdeljene na več morfoloških enot, ki so nastajale v različnih časovnih obdobjih. Te enote lahko porazdelimo v tri skupine: osrednjo jedro strukturo, povojno večstanovanjsko gradnjo in povojno individualno gradnjo. Zaradi slabe urbanistične zasnove enote delujejo vsaka zase in niso povezane kot celota. Najbolj reprezentativna od enot je staro trško jedro, okoli katerega se nizajo ostale, večinoma stanovanjske morfološke enote.

- historično trško jedro
- območje individualne gradnje
- območje večstanovanjske gradnje
- območje centralnih dejavnosti
- športno-izobraževalni objekti
- industrijsko območje

industrijsko območje - L // lastna fotografija

blokovo naselje - B // lastna fotografija

blokovo naselje - C // lastna fotografija

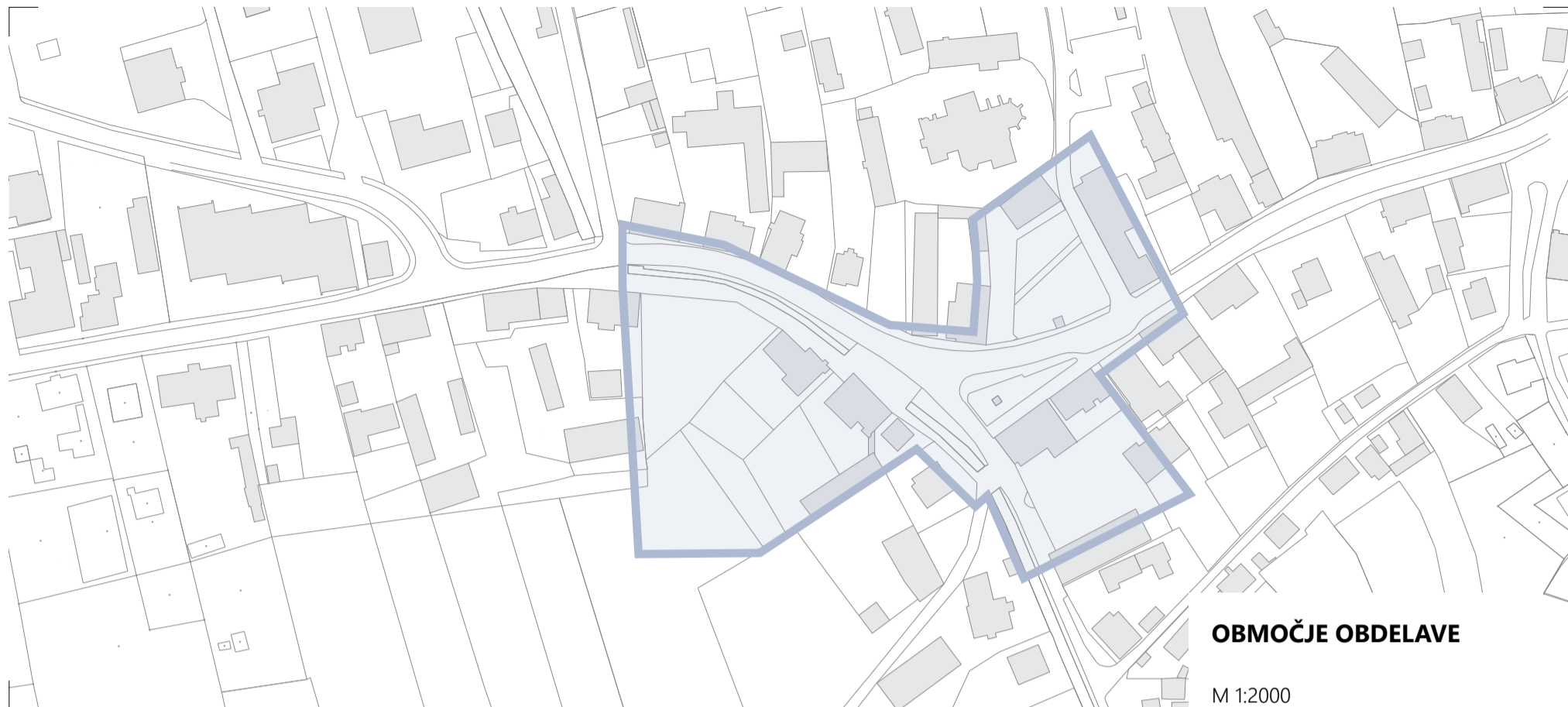

vrstne hiše - H // lastna fotografija

historično mestno jedro - A, E // vir: Občina Ruše. 2016. [Fotografija]. [09.10.2016; 10:33]. Dostopno na spletnem naslovu: www.ruse.si

2.0 ANALIZE LOKACIJE // 2.2 OŽJA ANALIZA

OBMOČJE OBDELAVE

M 1:2000

□ območje obdelave

središče naselja // lastna fotografija

Podrobnejša obdelava v nadaljevanju magistrskega dela se bo navezovala na območje v ožjem središču Ruš ob glavni Falski cesti, zahodno od Gimnazijske ulice in vzhodno od ulice Mali Beograd. Obdelava bo obsegala ureditev javnih odprtih površin in dodajanje vsebine praznim površinam na tem območju.

GRAJENO TKIVO

M 1:2000

■ objekti

obcestna zazidava // lastna fotografija

gospodarska poslopja // lastna fotografija

dвориšče // lastna fotografija

Trg vstaje 9 - bivša kaplanija // lastna fotografija

Trg vstaje 10 // lastna fotografija

Celotno ožje središče Ruš spada pod območje kulturne dediščine, zaradi česar je pri načrtovanju potrebno upoštevati predpise, ki veljajo za takšna območja. Območju naravne dediščine pripada tudi park ob župnišču. Med objekte kulturne dediščine sodijo stavbe župnišča, vključno s cerkvijo, in stavbi, ki mejita na park, kapelica in spomenik žrtvam padlim borcem na osrednjem trgu.

križišče v središču mesta // lastna fotografija

prometna Falska cesta // lastna fotografija

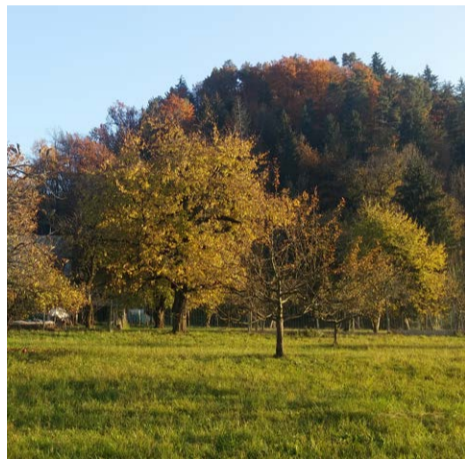
Skozi središče naselja poteka državna cesta R III-705, ki je tudi najprometnejša cesta naselja. Cesta ločuje središče naselja na dvoje, zaradi česar središče ne deluje kot celota in ne izpolnjuje kvalitetnih kriterijev mestnega središča. Dodaten problem predstavlja tudi slabo pregledno križišče ob Trgu vstaje, ki ne zagotavlja primerne prometne varnosti. Neposredno ob glavnem trgu in parku se nahaja avtobusna postajališče. Parkirna mesta so urejena ob parku, cerkvi in kmetijski zadruzi.

ZELENE POVRŠINE

M 1:2000

- gozd
- sadovnjak
- travnik
- vinograd
- drevesa
- grmovnice

sadovnjak za pošto // lastna fotografija

letni oder Ruše // lastna fotografija

Središče Ruš leži na ugodni legi, tik ob vznožju Pohorja, ampak kljub temu ne izkorišča potenciala pohorskih gozdov in travnatih površin na obronkih Pohorja. Skozi središče teče potok Rušica v umetno grajeni strugi, ob kateri se vije drevored manjših dreves. Nasproti osrednjega trga, katerega so nenadzorovano prerasle grmovnice, se nahaja manjši park s kapelico brez krajinske ureditve, ki je potreben prenove in primerne zamenjave določenih rastlinskih vrst.

JAVNE POVRŠINE

M 1:2000

A osrednji mestni trg **B** park pred občino **C** trg pred objektom Vstaje 7 **D** trg okoli cerkve **E** parkirišče pred zadrugo **F** zunanje skladišče kmetijske zadruge
G dvorišče za objektom Trg Vstaje 7 **H** prazna parcela ob pošti in lekarni

- javne površine
- poljavne površine
- potencialne javne površine

sprehajalna pot ob potoku - C // lastna fotografija

parkirišče pred zadrugo - E // lastna fotografija

Javne površine v središču Ruš ne služijo svojemu namenu, saj ne nudijo kvalitetnega prostora za zadrževanje prebivalcev, ampak služijo le kot prehodne

poti. Pravega pretoka iz enega tržnega prostora v drugega ni, saj jih razmejuje prometna Falska cesta. Vse zaznave prostora in odprte javne površine v središču mesta so omejene z oblikovanjem ulice. Osrednja javna površina je Trg vstaje, na katerem stoji spomenik z grobnico padlim borcem Pohorskega bataljona. Otvoritev spomenika je bila leta 1952, kasneje so bile v okolici spomenika zasajene grmovnice, zaradi katerih je danes večina trga neprehodna. Potencial oblikovanja javnih površin se skriva v povezovanju in v oblikovanju obličnega prostora.

1 lekarna in pošta 2 cvetličarna 3 frizerski salon 4 optika 5 trgovina in bar 6 pisarne 7 mesnica 8 kmetijska zadruga 9 občina 10 foto atelje in pisarne 11 gostilna 12 trgovina s čevlji 13 občina 14 planinsko društvo 15 veterinar in fotokopirnica 16 avtošola 17 okrepčevalnica 18 kavarna 19 pekarna 20 supermarket Mercator 21 knjižnica 22 upravna enota 23 galerija 24 glasbena šola 25 narodni dom

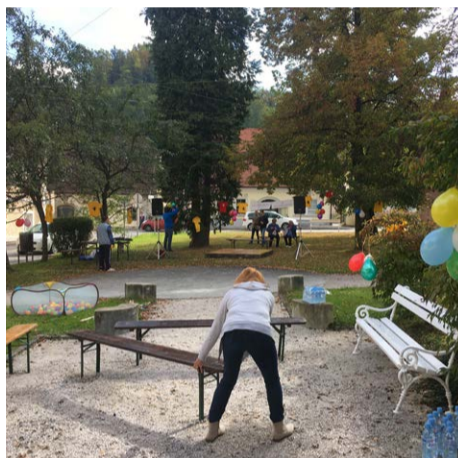
NAMENSKA RABA OBJEKTOV

M 1:2000

- centralne dejavnosti
- stanovanjski objekti
- zapuščeni objekti
- industrijski/kmetijski objekti
- izobraževalne ustanove

zapuščena latinska šola - D // lastna fotografija

park pred občino - B // lastna fotografija

Večina objektov v središču naselja je zapuščenih brez kakršne koli namenske vrednosti, ki bi izpopolnjevala javni prostor. Izjeme v prostoru so osnovne centralne dejavnosti, kot so na primer pošta, lekarna, optika, ki pa prostoru ne dodajo dodatne vrednosti. Sam prostor potrebuje več interaktivnih vsebin, ki bi dlje časa ljudi zadržale na tem območju.

osrednji mestni trg - A // lastna fotografija

trg pred hišo na Trgu vstaje 7 - C // lastna fotografija

prazna parcela ob pošti in lekarni - H // lastna fotografija

dvorišče za hišo Trg vstaje 7 - G // lastna fotografija

OZNAČEVALCI PROSTORA // **A** Marijina cerkev **B** park pred občino **C** spomenik padlim borcem na osrednjem trgu **D** hiša na Trgu vstaje 7 - stara Lamprehtova trgovina **E** struga potoka Rušica **F** Pohorje
POGLEDI // **1** pogled na Trg vstaje iz vzhodne strani **2** pogled na park in zvonik cerkve v ozadju **3** pogled na trg vstaje iz zahodne strani

OZNAČEVALCI PROSTORA

M 1:2000

- označevalci prostora
- > pogledi

spomenik - C // lastna fotografija

Marijina cerkev - A // lastna fotografija

Glavni označevalec v prostoru je zvonik Marijine cerkve, ki je viden od povsod, vključno z usmerjenih pogledov iz uličnih prehodov. Pomemben označevalec je prav tako spomenik na osrednjem trgu in zidana struga potoka Rušica, katera ustvarja močno potezo skozi središče Ruš. Reprezentativna stavba je tudi zapuščen objekt stare Lamprehtove trgovine na Trgu vstaje 7, saj se odpira ob pogledu z glavne ceste.

pogled na park pred občino // lastna grafika

pogled na Trg vstaje iz vzhodne strani // lastna grafika

pogled na trg in park iz severne strani // lastna grafika

pogled na Trg vstaje iz zahodne strani // lastna grafika

Mercator - E // lastna fotografija

park pred občino - A // lastna fotografija

Ena glavnih problematik na območju obdelave sta razdeljenost in nepovezanost območij ter javnih površin. Eden glavnih krivcev za to je

obremenjena Falska cesta, ki preseka središče Ruš, in slaba urbanistična zasnova, ki je temeljila na načrtovanju posameznih območij namesto na tvorenju naselja kot celote. Premalo izkoriščeno je področje v bližini Pohorja, saj kljub neposredni bližini ni urejene povezave Pohorje–naselje–Drava, ki bi povezovala sever in jug naselja. V središču bi bilo potrebno povezati fasadno linijo ob cesti, kar bi dosegli z zapolnitvijo praznih parcel. S kombinacijo zapolnitve parcel in preudarnim načrtovanjem odprtih površin pa bi celotno naselje povezali med seboj.

■ problematična območja
X slabe povezave

osrednji mestni trg - B // lastna fotografija

zapuščeni objekti - C // lastna fotografija

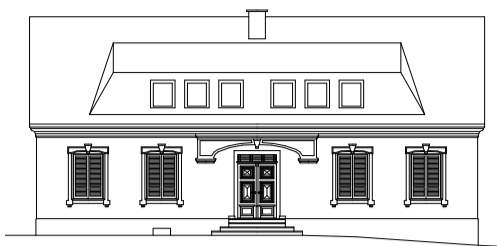

industrijske hale v središču mesta - F // lastna fotografija

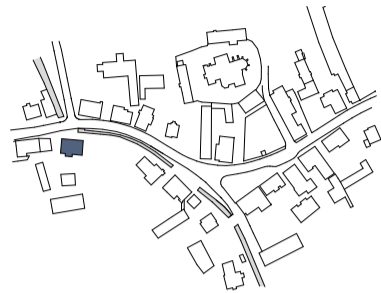

prazno zemljišče ob pošti in lekarni - D // lastna fotografija

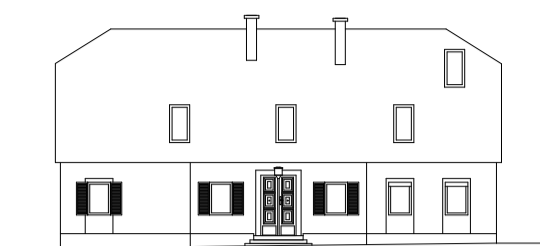
2.0 ANALIZE // 2.2 STAVBE V SREDIŠČU NASELJA

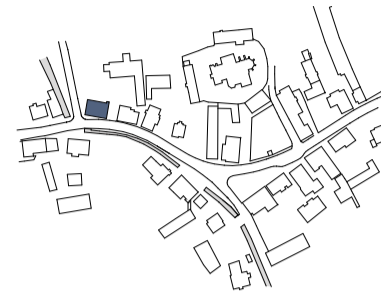
Naslov: Falska cesta 5
Leto izgradnje: 1700
Katastrska številka: 1762
Etažnost: K+P+1+M
Tip strehe: dvokapnica, opeka
Fasada: omet, z ornamenti
Trenutna raba: stanovanjska

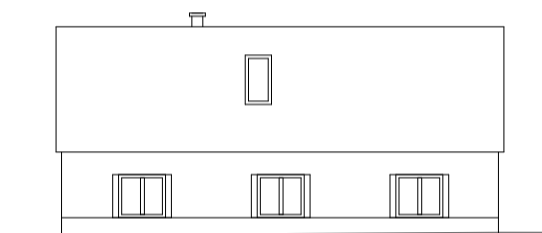
Stanovanjska funkcija stavbe se ohrani.
 Potrebna je obnova in ureditev fasade.

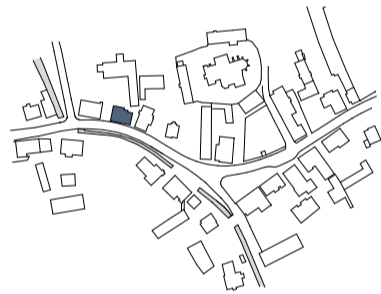
Naslov: Falska cesta 10
Leto izgradnje: 1848
Katastrska številka: 685
Etažnost: K+P+1+M
Tip strehe: dvokapnica, opeka
Fasada: omet, v slabem stanju
Trenutna raba: stanovanjska

Stanovanjska funkcija stavbe se ohrani.
 Potrebna je obnova in ureditev fasade ter poenotenje okenskih odprt in okvirjev.

Naslov: Falska cesta 8
Leto izgradnje: 1610
Katastrska številka: 683
Etažnost: K+P+M
Tip strehe: dvokapnica, opeka
Fasada: omet, v slabem stanju
Trenutna raba: stanovanjska

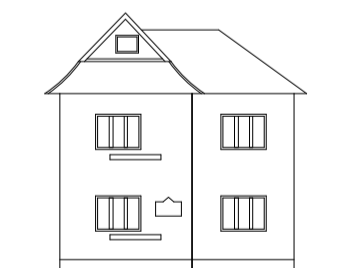
Stanovanjska funkcija stavbe se ohrani.
 Potrebna je obnova in ureditev fasade.

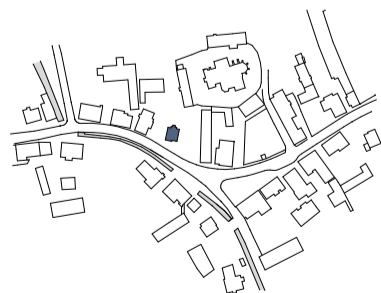
Naslov: Falska cesta 6
Leto izgradnje: 1850
Katastrska številka: 685
Etažnost: K+P+M
Tip strehe: dvokapnica, opeka
Fasada: omet, v slabem stanju
Trenutna raba: prazna, stanovanjska

Potrebna je obnova in ureditev fasade ter zamenjava okenskih odprt in. Ureditev stanovanjskih prostorov ali manjšega lokala.

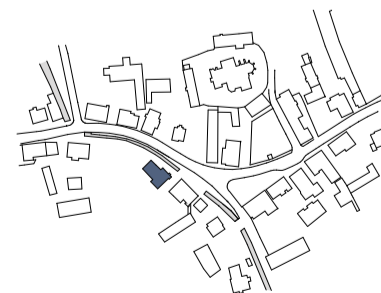
Naslov: Falska cesta 2
Leto izgradnje: 1924
Katastrska številka: 680
Etažnost: K+P+1+M
Tip strehe: štirikapnica
Fasada: omet
Trenutna raba: stanovanjska

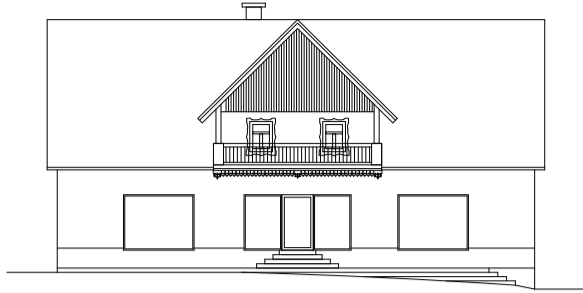
Stavba je vzdrževana, zato posegi niso potrebni. Stanovanjska funkcija stavbe se ohrani.

Naslov: Trg vstaje 7ab
Leto izgradnje: 1975
Katastrska številka: 1765/1
Etažnost: K+P+M
Tip strehe: dvokapnica
Fasada: kamen
Trenutna raba: pošta in lekarna, v kleti se nahaja zaklonišče

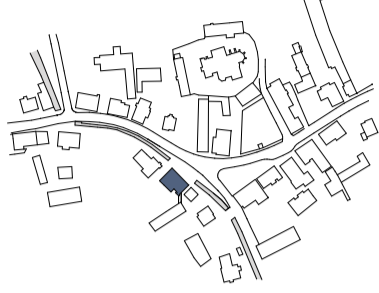

Ker je objekt nižjih gabaritov kot sosednje stavbe se predlaga rekonstrukcija in povišanje objekta na višino sosednjih stavb. Sedanja funkcija stavbe se ohrani.

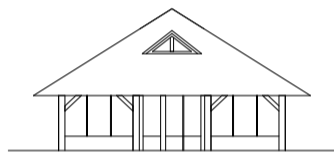
Naslov: Trg vstaje 7
Leto izgradnje: 1850
Katastrska številka: 1765/1
Etažnost: K+P+M
Tip strehe: dvokapnica, opeka
Fasada: omet, v slabem stanju
Trenutna raba: zapuščen objekt, nekoč Lamprehtova trgovina

Zaradi zgodovinske vrednosti stavbe se predlaga rekonstrukcija stavbe z ohranitvijo sedanjih zunanjih gabaritov in izgleda. Prostore namenimo za ureditev muzeja zgodovine in starih obrti občine Ruše s spominsko prodajalno v pritličju objekta. V nadstropju se objekt z rekonstrukcijo obstoječega ganka poveže s pripadajočim hlevom (naslednji objekt v tabeli).

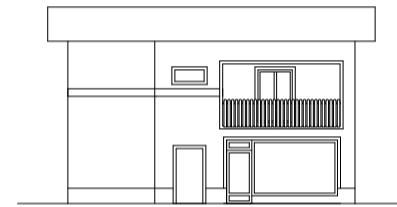
Naslov: Trg vstaje 7
Leto izgradnje: 1850
Katastrska številka: 1765/1
Etažnost: K+P+M
Tip strehe: dvokapnica, opeka
Fasada: omet in les, v slabem stanju
Trenutna raba: zapuščen hlevski objekt

Predlaga se rekonstrukcija objekta za namene interaktivnega hostla. Stavba se uredi v objekt z bivalnimi enotami z ateljeji, ki so namenjene raznim obrtnikom, umetnikom in popotnikom, ki lahko tukaj ustvarjajo, brez vpliva mestnega vrveža ali organizirajo razne delavnice in seminarje. Objekt se naveže na nove parkovne površine na dvorišču objekta. V objektu se uredijo javne sanitarije.

Naslov: Trg vstaje
Leto izgradnje: 1989
Katastrska številka: 1765/2
Etažnost: P
Tip strehe: štirikapnica, opeka
Fasada: les in steklo
Trenutna raba: zapuščena pokrita tržnica, ki se občasno uporablja kot manjše sejmišče

Predlagamo rušitev objekta; na tem območju s podaljškom objekta 8 se zgradi nova pokrita tržnica kot podaljšek hlevskega objekta iz prejšnje točke.

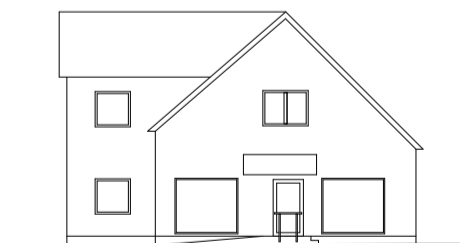
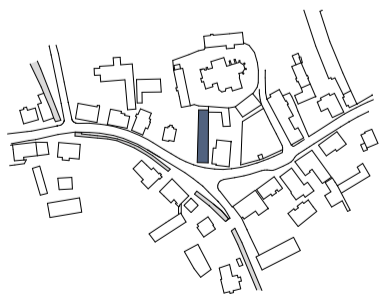
Naslov: Trg vstaje 5
Leto izgradnje: 1967
Katastrska številka: 1774
Etažnost: K+P+1
Tip strehe: dvokapnica, opeka
Fasada: omet
Trenutna raba: stanovanjska s cvetličarno v pritličju

Stavba se zaradi svoje položne strehe in barve ne sklada z okoliškimi stavbami v centru mesta. Predlaga se sprememba naklona strehe in nova barva ometa. Stanovanjska funkcija stavbe se ohrani.

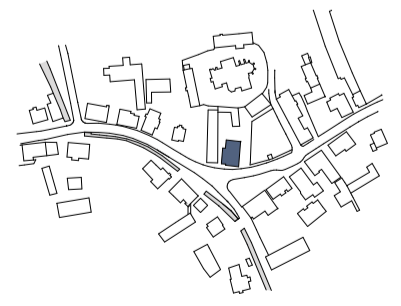
Naslov: Trg vstaje 6
Leto izgradnje: 1848
Katastrska številka: 687
Etažnost: P+1
Tip strehe: dvokapnica, opeka
Fasada: omet
Trenutna raba: frizerski salon ter bivša galerija

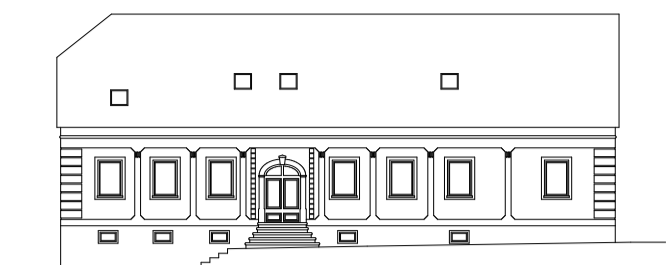
Pritlična, čeloma k trgu obrnjena zgradba. V objektu naj bi, po pričevanjih iz preteklosti, pred 900 leti deloval »ruški odeum«. Pred prvo svetovno vojno je bila v njej gostilna Marolt, nato pletarna in kasneje likovni salon Rulik ter manjša papirnica. Frizerska funkcija stavbe se ohrani, v zadnjem delu objekta se obnovi galerija.

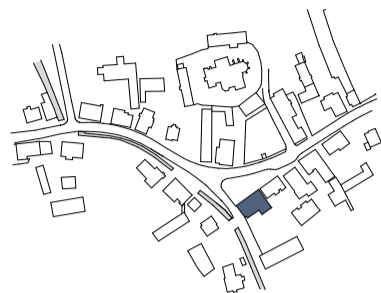
Naslov: Trg vstaje 8
Leto izgradnje: 1848
Katastrska številka: 678
Etažnost: K+P+1
Tip strehe: dvokapnica, opeka
Fasada: omet
Trenutna raba: stanovanjska z optiko v pritličju

Stavba je vzdrževana, zato posegi niso potrebni. Funkcija stavbe se ohrani.

Naslov: Trg vstaje 4
Leto izgradnje: 1875
Katastrska številka: 627
Etažnost: K+P+M
Tip strehe: dvokapnica, opeka
Fasada: omet z ornamenti
Trenutna raba: trgovina in bar v pritličju, pisarne Kmetijske zadruga Ruše v nadstropju.

Ohranitev objekta. Predlaga se razširitev trgovinskega dela na površine sedanje gostilne – gostilna se prestavi v drug objekt.

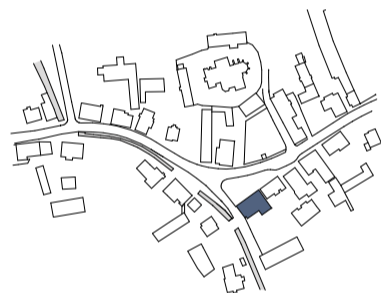
Naslov: Trg vstaje 3
Leto izgradnje: 1890
Katastrska številka: 629
Etažnost: K+P+M
Tip strehe: dvokapnica, opeka
Fasada: omet z ornamenti
Trenutna raba: prazni poslovni prostori

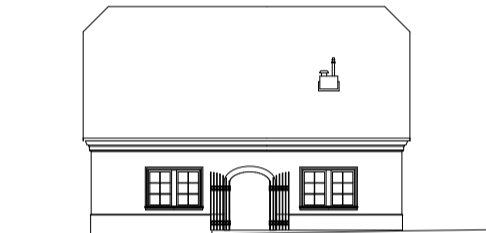
Stavba je vzdrževana zato zunanji posegi niso potrebni. V pritličju se uredi foto atelje ter čevljar, v nadstropju se uredijo pisarniški prostori.

Naslov: Trg vstaje 4
Leto izgradnje: 1875
Katastrska številka: 627
Etažnost: K+P+M
Tip strehe: dvokapnica, opeka
Fasada: omet z ornamenti
Trenutna raba: trgovina in bar v pritličju, pisarne Kmetijske zadruga Ruše v nadstropju.

Ohranitev objekta. Predlaga se razširitev trgovinskega dela na površine sedanje gostilne - gostilna se prestavi v drug objekt.

Naslov: Trg vstaje 2
Leto izgradnje: 1930
Katastrska številka: 621/3
Etažnost: P+1
Tip strehe: dvokapnica, opeka
Fasada: omet z ornamenti
Trenutna raba: mesarija in mesnica

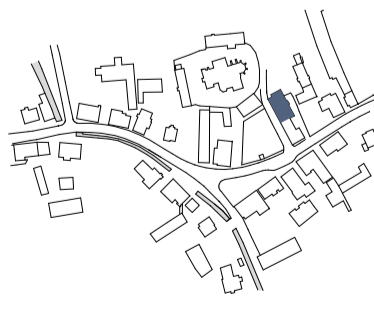

Stavba je vzdrževana zato zunanji posegi niso potrebni. Funkcija stavbe se ohrani.

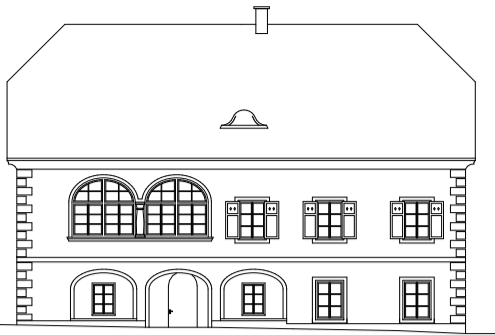
Naslov: Trg vstaje 10
Leto izgradnje: 1930
Katastrska številka: 621/3
Etažnost: P+1+M
Tip strehe: dvokapnica, opeka
Fasada: omet z ornamenti
Trenutna raba: Stanovanjska. poslovni prostori ter foto atelje v pritličju

Naslov: Trg vstaje 11
Leto izgradnje: 1890
Katastrska številka: 621/1
Etažnost: K+P+1+M
Tip strehe: dvokapnica, opeka
Fasada: omet z ornamenti
Trenutna raba: prostori občine Ruše

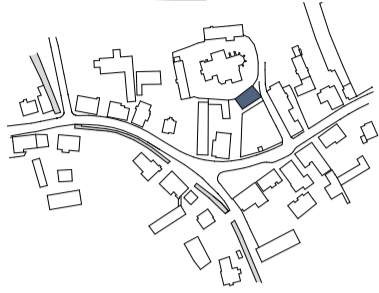

Predlaga se funkcionalna združitve objektov v občinske prostore, v katere se prestavijo vsi organi občine, ki so sedaj razpršeni v več stavbah. Zunanji izgled obeh objektov se ohrani – poenoti se barva fasade. Ostale, trenutno delujoče, vsebine se prestavijo v objekte v neposredni bližini trga.

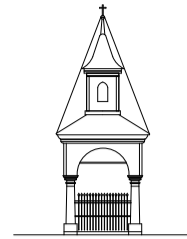
Občina s tem ne pridobi le večjih in enotnih prostorov, ampak tudi močno in reprezentativno podobo kulturno zaščitnega objekta.

Naslov: Trg vstaje 9
Leto izgradnje: 1900
Katastrska številka: 675/1
Etažnost: K+P+1+M
Tip strehe: dvokapnica, opeka
Fasada: omet z ornamenti, v slabem stanju
Trenutna raba: zapuščena, nekdanja kaplanija, kasneje policijska postaja

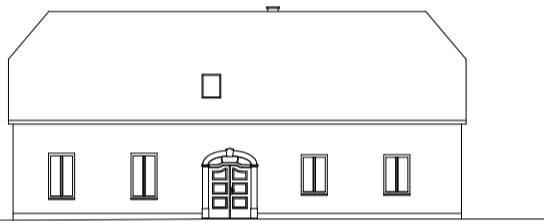
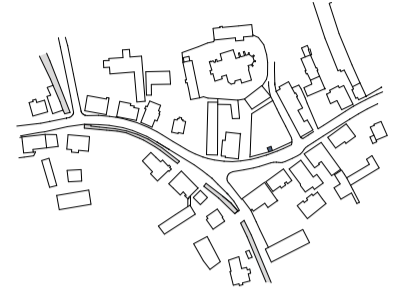

Potrebna je rekonstrukcija objekta. Predlaga se ureditev manjše parkovne kavarne v pritličju objekta, v nadstropju se uredijo društveni prostori.

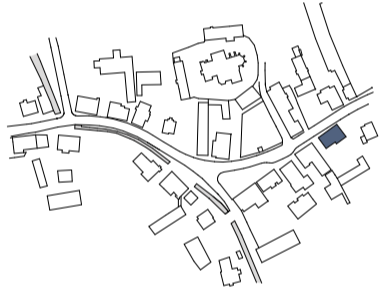

Kapelica
Fasada: omet in les, v slabem stanju

Ohranitev objekta. Obnova fasade in rekonstrukcija freske.

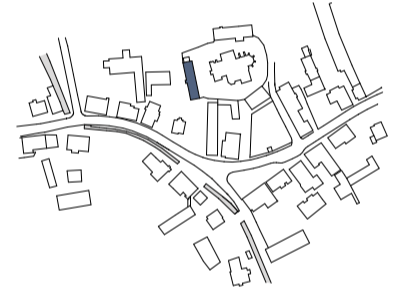
Naslov: Trg vstaje 1
Leto izgradnje: 1800
Katastrska številka: 634
Etažnost: K+P+M
Tip strehe: dvokapnica, opeka
Fasada: omet, v slabem stanju
Trenutna raba: zapuščen objekt, včasih restavracija.

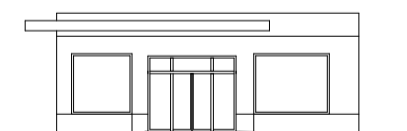
Pritlična hiša s členjenim portalom in pravokotnimi okni, v kateri je pred leti delovala priznana gostilna in restavracija Mule. Potrebna je rekonstrukcija objekta. Predlagamo, da se v objektu ponovno uredi restavracija.

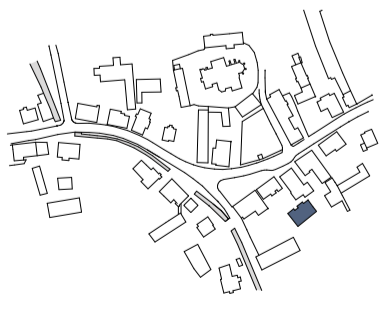
Naslov: Gimnazijska ulica 3
Leto izgradnje: 1645
Katastrska številka: 652
Etažnost: P+1+M
Tip strehe: dvokapnica, opeka
Fasada: omet, v slabem stanju
Trenutna raba: zapuščen objekt, včasih latinska šola

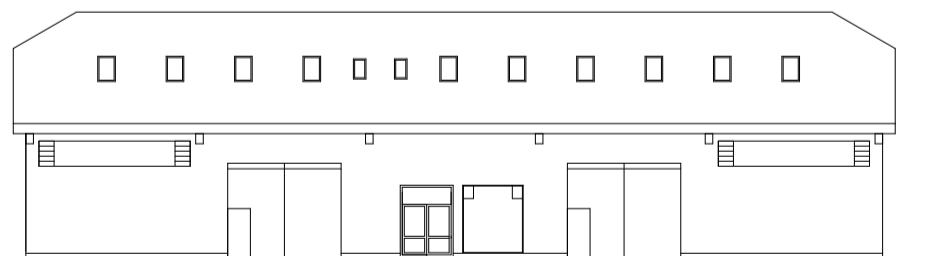
Potrebna je temeljita rekonstrukcija objekta.

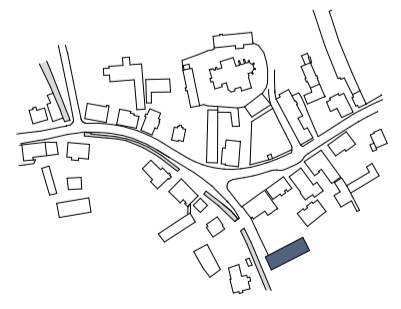
Naslov: Areška cesta 1
Leto izgradnje: 1965
Katastrska številka: 628
Etažnost: P
Tip strehe: ravna streha
Fasada: omet
Trenutna raba: prodajalna kmetijske zadruge

Ohranitev, funkcija objekta se ohrani.

Naslov: Areška cesta 1
Leto izgradnje: 1986
Katastrska številka: 627
Etažnost: P+1
Tip strehe: dvokapnica, opeka
Fasada: omet
Trenutna raba: skladišče kmetijske zadruge

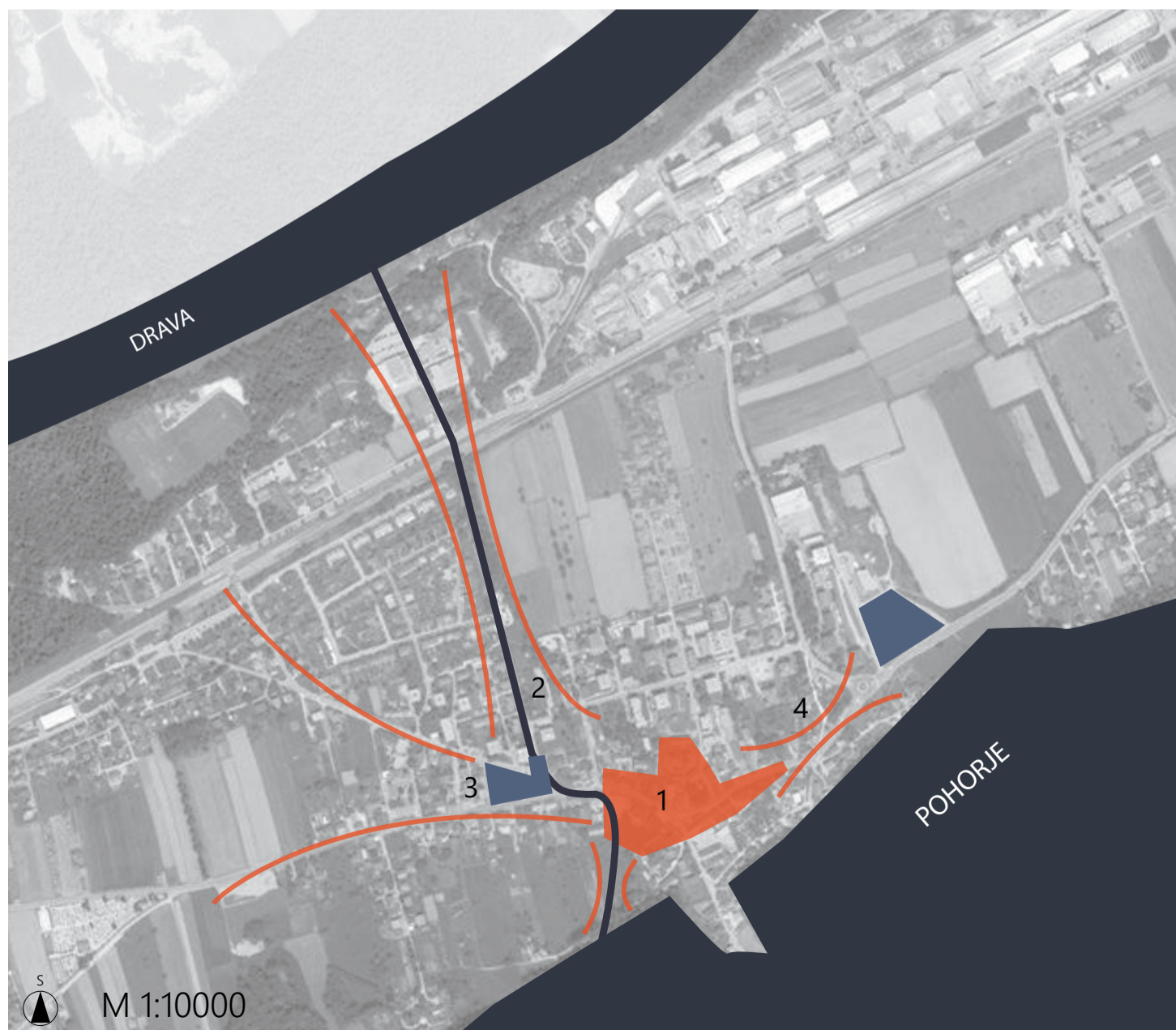
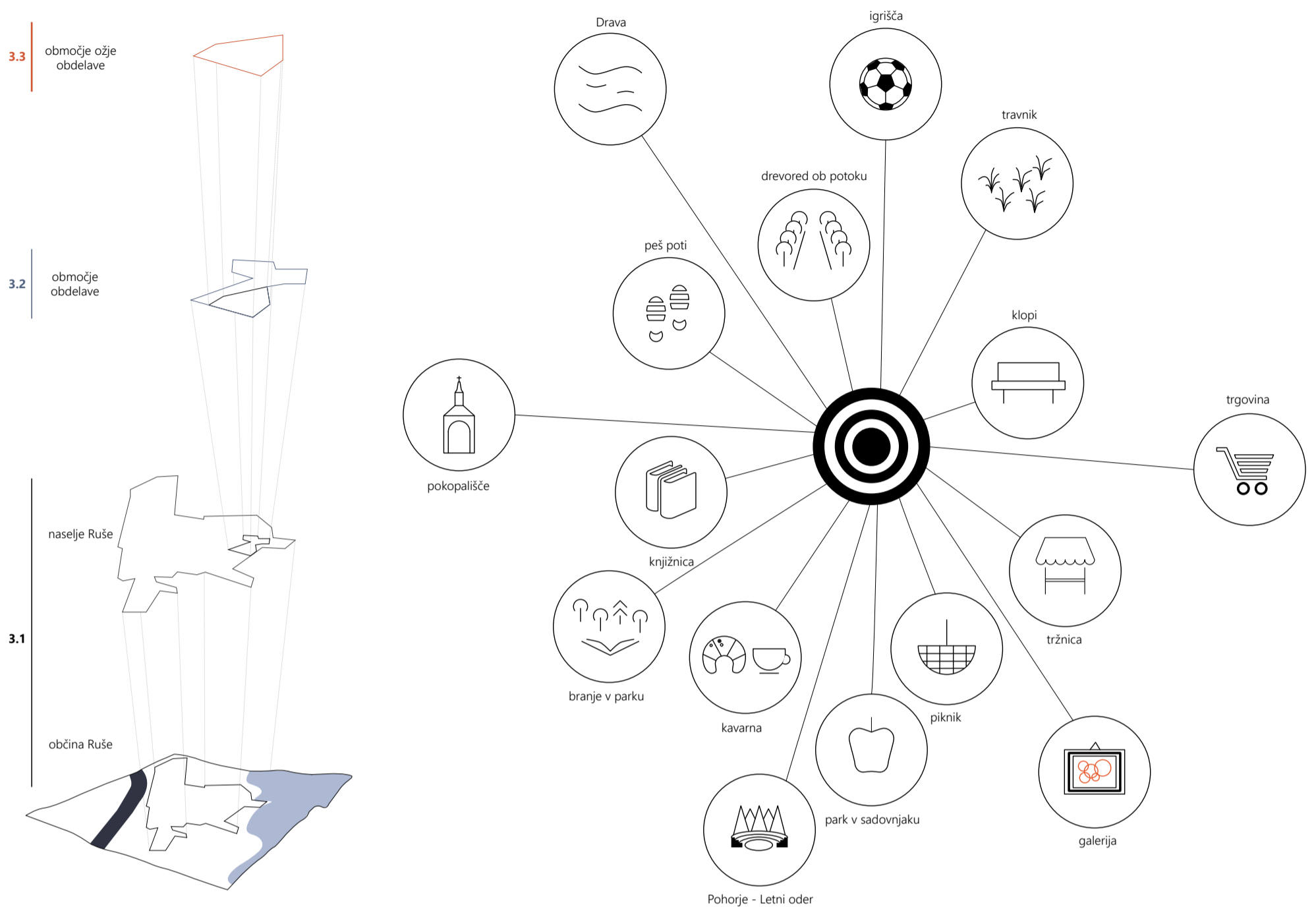

Predlaga se obnova objekta, v objektu se načrtuje skladišče in nove pisarne kmetijske zadruge.

PROJEKT //

3.0 PROJEKT // 3.1 PREDLOG ŠIRŠE UREDITVE NASELJA

GRAFIKA POVEZAVE NASELJA

1 obnova starega mestnega središča 2 povezava Pohorja z Dravo 3 povezava z zahodnim delom naselja 4 povezava na vzhodni del naselja

Ruše kot mesto potrebujejo povezujoč element, zaradi česar je obnova mestnega središča, ki bi kot center dogajanja mesto povezal v smeri S-J in V-Z, eden izmed pomembnejših ukrepov.

Mestnemu središču je potrebno dodati nove vsebine in s tem zapolniti vrzeli, ki so nastale z zapiranjem lokalov ter z rušenjem starih stavb. Središče bi s tem postalo prijaznejše prebivalcem in mimoidočim obiskovalcem. Z ureditvijo sprehajalne poti ob potoku od Pohorja do Drave (2) bi med seboj povezali dve glavni naravni enoti naselja. Sprehajalna pot bi vodila od Letnega odra Ruše ob novo zajezenem potoku skozi park ob načrtovani knjižnici in kavarni v središču, kjer bi se nato priključila osrednji sprehajalni poti ob potoku Rušica ter nato nadaljevala ob že urejeni sprehajalni poti mimo vrta, športnega parka vse do reke Drave. Sprehajalna pot bi nudila veliko interaktivnih vsebin tako za otroke kot tudi za odrasle, ob katerih bi se lahko sprehajalci zadržali. Z zapolnitvijo vsebin v starih objektih na Falski cesti in preureditvijo javnih površin v središču bi povezali tudi vzhodno območje – hotel Veter, središče, trgovski center Mercator, glasbeno šolo, osnovno šolo vse do pokopališča na skrajnem zahodu naselja.

3.2 - OBMOČJE OBDELAVE

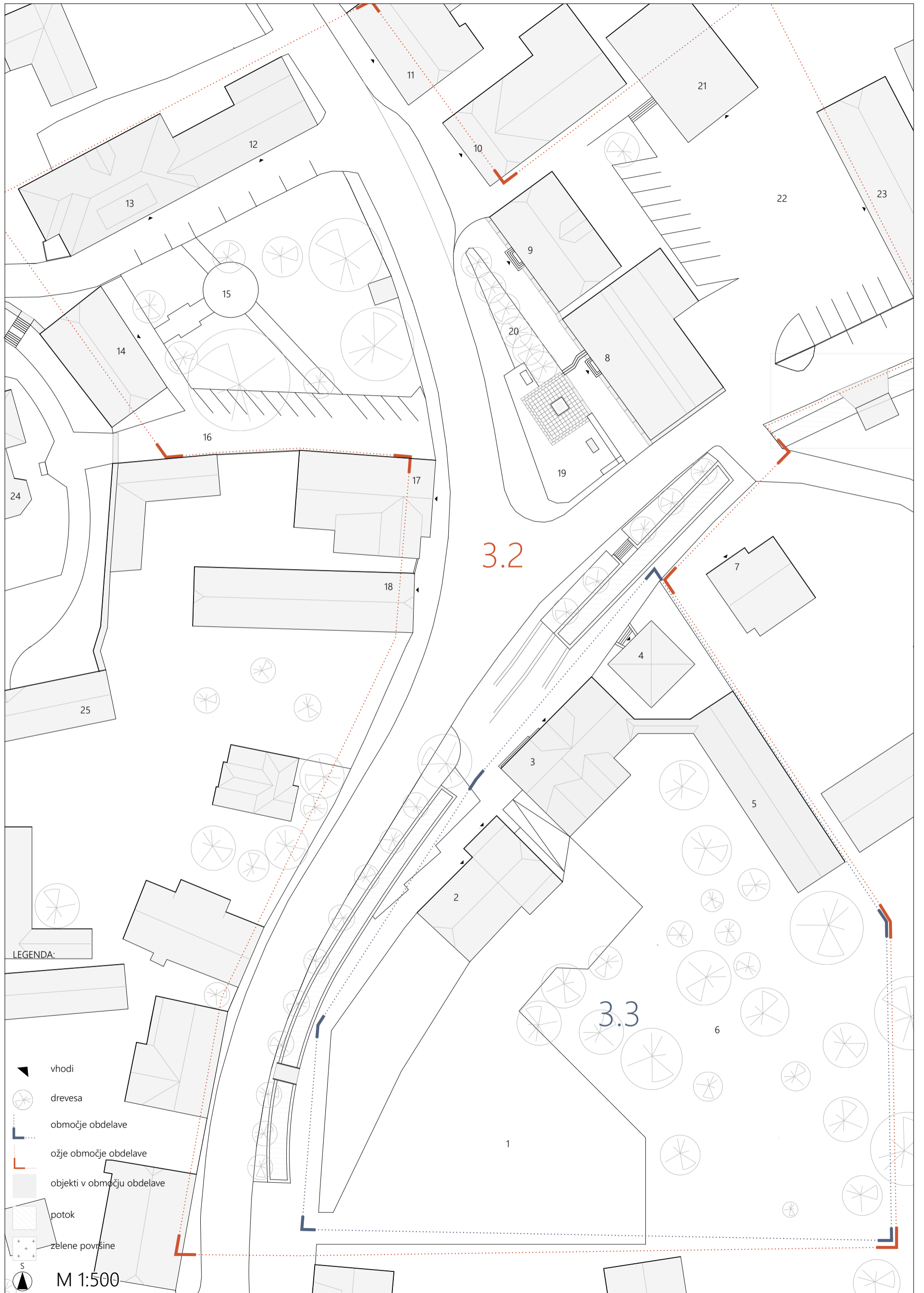
3.3 - OBMOČJE OŽJE OBDELAVE

TRENTNO STANJE

Območje obdelave v nadaljevanju obsega središče naselja ob Falski cesti od križišča z ulico Mali Beograd do križišča z Gimnazijsko ulico. Koncept ureditve bo obsegal konceptualno rešitev ureditve javnih površin na tem območju s poudarkom na zapolnitvi vrzeli na praznih parcelah št. 1763/2, 1767, 1766, 1768/2 in 1768/1. V območju obdelave je veliko praznih in zapuščenih trgovskih in poslovnih objektov. Javne površine, ki se nizajo ob glavni prometnici, so bile v preteklih letih hkrati z obnovo Falske ceste deloma obnovljene. Pri omenjeni obnovi ceste javnih površin niso celostno obnovili in povezali vseh teh površin, ampak so jih le »pokrpali«. V to prenavo prav tako ni bila vključena obnova in vsebinski koncept okoliških hiš, ki so skupaj z javnimi površinami srce mesta Ruše.

Osrednji Trg vstaje večino časa sameva, saj ni zasnovan kot osrednja javna površina. Znan je le zaradi z grmičevjem poraščenega spomenika. Ob globoki, umetno grajeni strugi potoka Rušica se vije osrednja peš pot, ki se nenadoma konča in ne izpolnjuje svojega namena povezovanja. Osrednji park pred občino je naravno zaščiteno območje, kjer bi bilo potrebno zasnovati preureditev in dopolnitev zelenja. Glavni problem središča je glavna prometnica, Falska cesta, ki ločuje javne površine, zaradi česar delujejo kot posamezna območja in ne tvorijo jasnega središča mesta. Eden večjih problemov območja je tudi prazna parcela ob stavbi pošte, kjer je trenutno umeščeno divje parkirišče za avtomobile.

3.0 PROJEKT // 3.2 PREDLOG UREDITVE OBMOČJA OBDELAVE // TRENUTNO STANJE

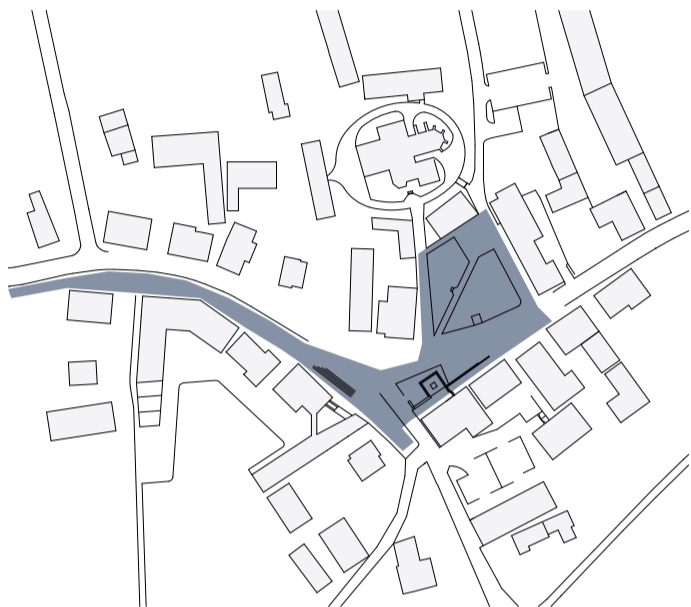
1 črno parkirišče 2 pošta/lekarna 3 zapuščena hiša 4 zapuščen paviljon - nekdanja tržnica 5 zapuščen hlevski objekt 6 sadovnjak 7 cvetličarna 8 prodajalna in bar 9 prazni poslovni prostori 10 mesnica 11 zapuščena restavracija 12 občina 13 foto atelje in pisarne 14 stara policijska postaja 15 park 16 parkirišča 17 optika 18 frizerski salon 19 spominski del trga 20 zaraščen osrednji teg 21 kmetijska zadruga 22 parkirišča 23 skadišče kmetijske zadruge 24 cerkev 25 zapuščena bivša latinska šola

ZDRUŽITEV JAVNIH POVRŠIN

POVEZAVA URBANEGA Z NARAVO

OBNOVLJENE JAVNE POVRŠINE

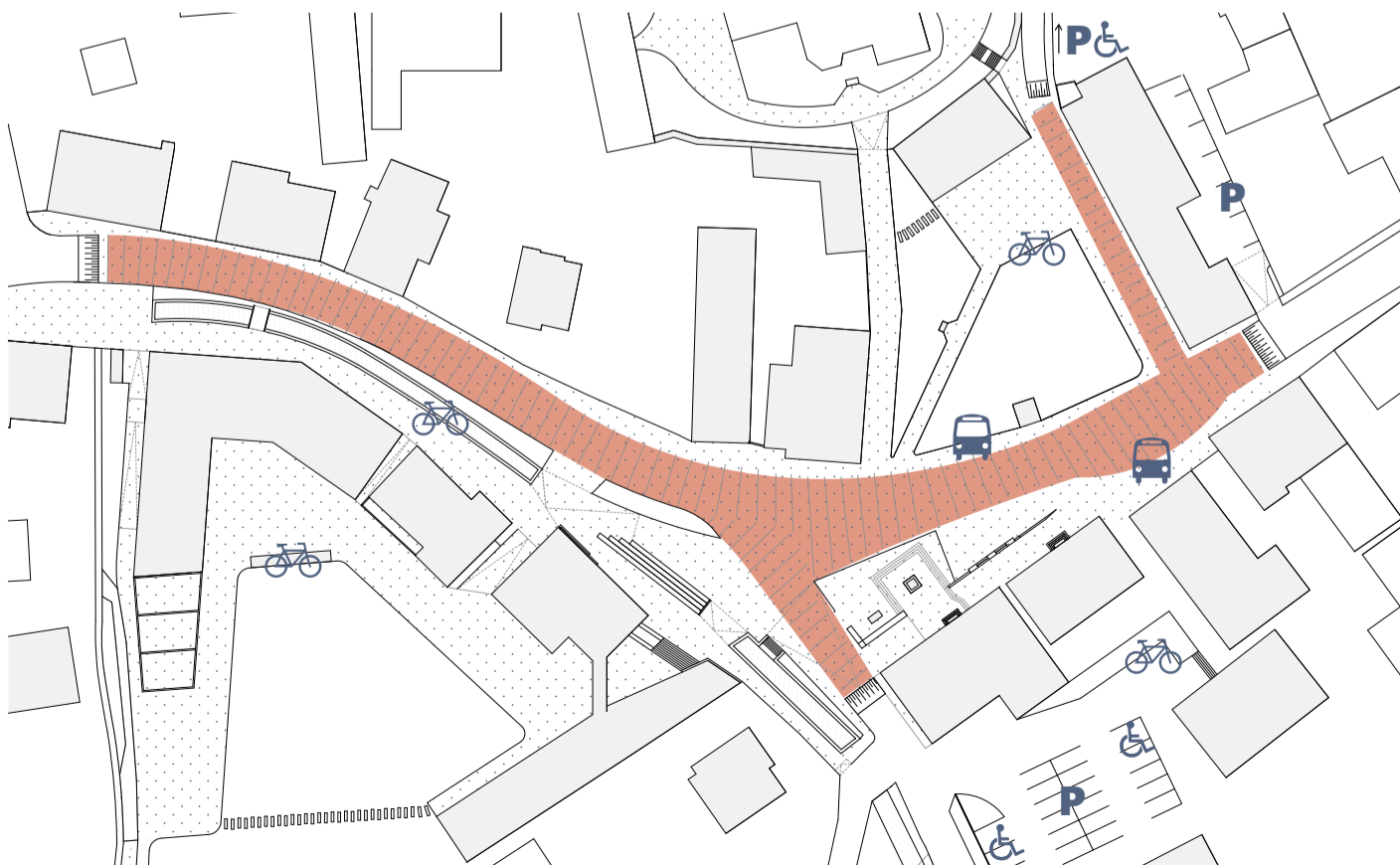
NOVE JAVNE POVRŠINE

OBNOVLJENI OBJEKTI

NOVI OBJEKTI

PROMETNA SCHEMA

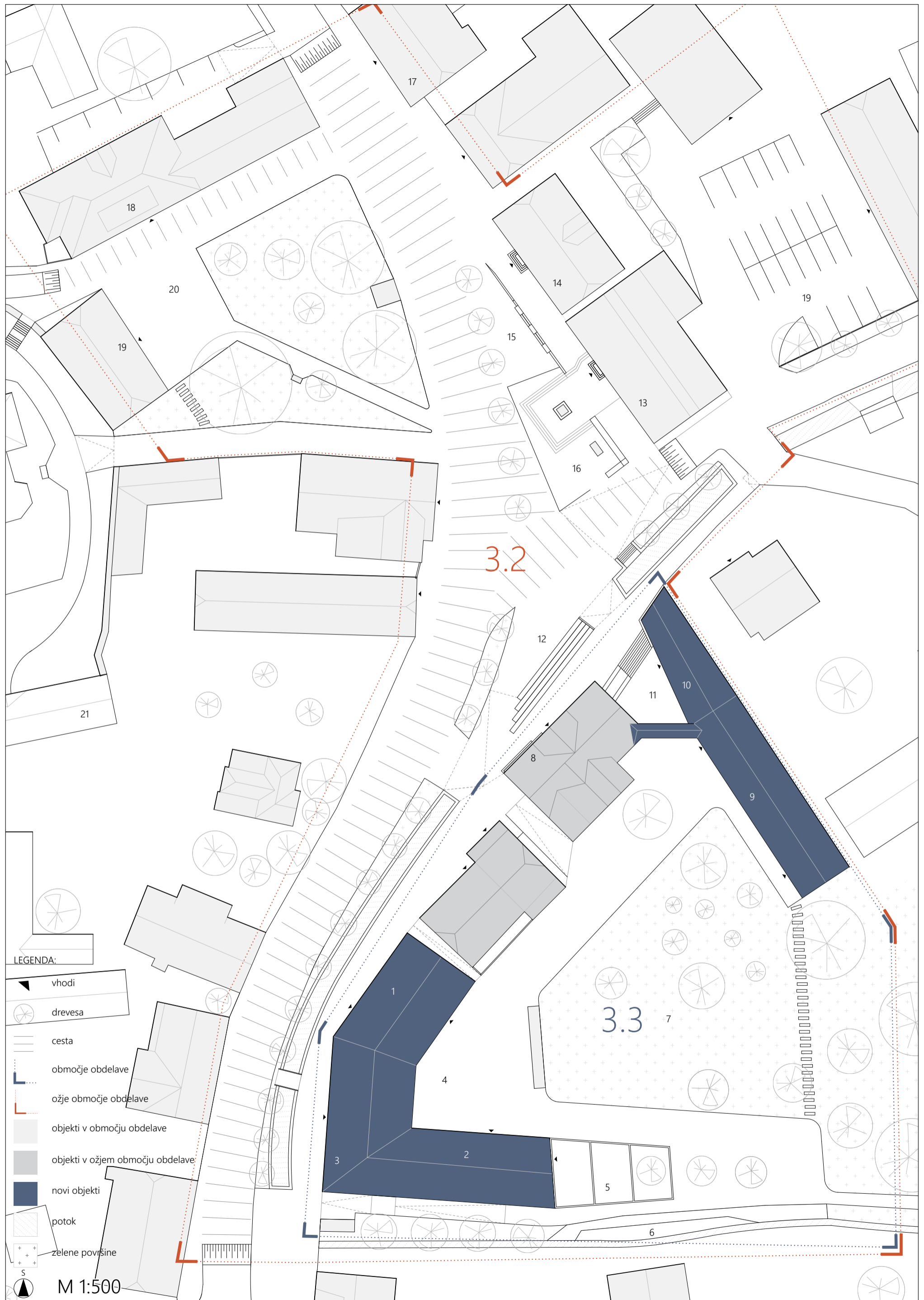
.. cona za pešce in kolesarje P parkirišča 🚲 stojala za kolesa
 ■ območje umirjenega prometa ♿ parkirišča za invalide 🚌 avtobusno postajališče

Eden glavnih posegov v to območje predvideva uravnavo nivoja ceste z javnimi površinami in določitev območja umirjenega prometa z maksimalno hitrostjo 30 km/h. Z ukrepom v celoto povežemo območje obnovljenega parka (20) in prenovljen Trg vstaje (15, 16). Na Trgu vstaje ohranimo osrednji spomenik žrtvam Pohorskega bataljona, ki ga dodatno poudarimo z novo, rahlo dvignjeno ploščadjo (16). Poraščene dele ob spomeniku preuredimo v prostor s sedišči (15), ki lahko služijo tudi kot »čakalnica« bližnjemu avtobusnemu postajališču. Z odstranitvijo zelenja dobimo celoten pogled na pročelja starinskih fasad, v katere umestimo nove vsebine (13, 14). Preko cestišča se z enotno tlakovano površino navežemo na obnovljen in razširjen park z rahlo prestavljeno pešpotjo, ki nas vodi na ploščad (20) pred zgradbo razširjene občine. Ploščad je namenjena za manjše koncerte in predstave v parku ter se navezuje na prenovljeno staro policijsko postajo (19), v katero umestimo manjšo parkovno kavarno. V parku ohranimo zdrava obstoječa drevesa, odstranimo nepotrebne nizke grmovnice in odstranjeno ustrezno nadomestimo.

Trg vstaje smo s poenotnim tlakovanjem in cestnim nivojem povezali z manjšim trgom pred staro Lamprehtovo trgovino (12), ki smo ga povečali in preuredili v ambientalno sedišče. Ideja poti se nato nadaljuje mimo novo zgrajene pokrite tržnice (10), ki se pod mostovžem poveže z novimi parkovnimi površinami na dvoriščni strani objektov.

Na tem območju načrtujemo novogradnjo splošne knjižnice (1) z »lounge« barom v pritličju (2). Na zadnji strani novograjenega objekta v sedanjem sadovnjaku uredimo nove parkovne površine (7), ki se s peš potjo (6) ob novi strugi potočka povežejo z Letnim odrom na obronku Pohorja. Zapuščen paviljonski objekt ob Lamprehtovi trgovini porušimo in s podaljškom starega hlevskega objekta (10) tvorimo nov mikroambient (11) s pokrito tržnico ter navezavo na parkovne površine za knjižnico (7). V stari Lamprehtovi trgovini (8) uredimo muzej starih obrti, v hlevu, povezanem z rekonstruiranim gankom (9), pa uredimo interaktiven hostel z ateljeji. Parkirna mesta so umeščena na robna območja centra mesta, na ploščadi pred kmetijsko zadrugo (19), ob cerkvi in za prostori občine Ruše.

3.0 PROJEKT // 3.2 PREDLOG UREDITVE OBMOČJA OBDELAVE // PREDLOG PRENOVE

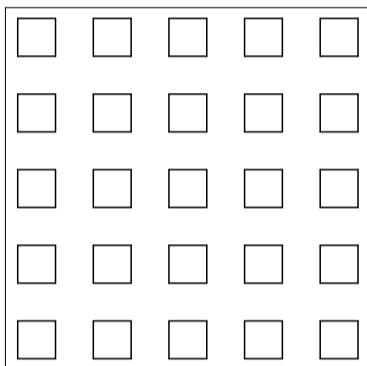
1 knjižnica 2 lounge bar 3 specializirana prodajalna 4 tlakovano dvorišče knjižnice 5 terasa kavarne 6 kaskade ob novi strugi potoka 7 bralni sadovnjak 8 muzej zgodovine obrti 9 interaktivni hostel 10 pokrita tržnica 11 odprta tržnica 12 prenovljen parter muzeja 13 živilska prodajalna 14 foto atelje in obrtniški ateljeji 15 osrednji trg 16 ohranjen spominski del trga 17 restavracija 18 občina 19 parkovna kavarna 20 obnovljen park 21 obnovljena bivša latinska šola

ULIČNI POGLEDI

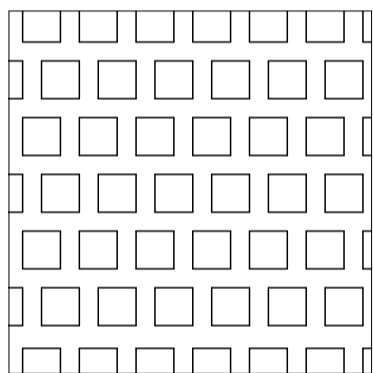

PREDLOG TLAKOVANJA

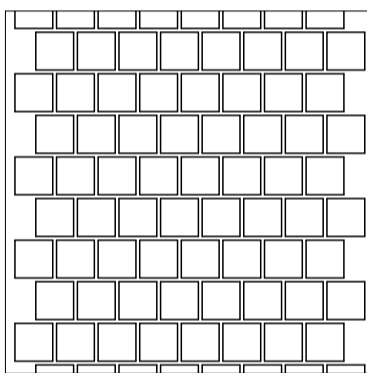
- A rezane granitne kocke
- B rezane granitne kocke
- C granitne kocke
- D kvadratne granitne plošče
- E granulat
- F pravokotne granitne plošče

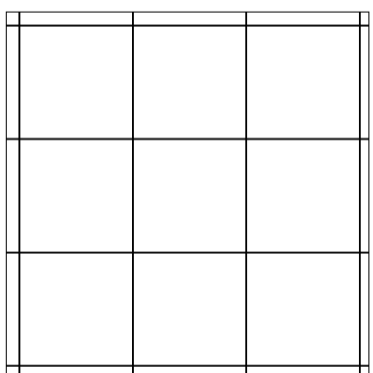
A

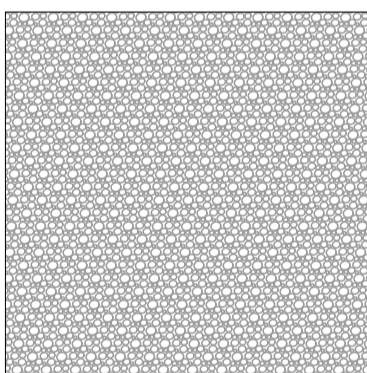
B

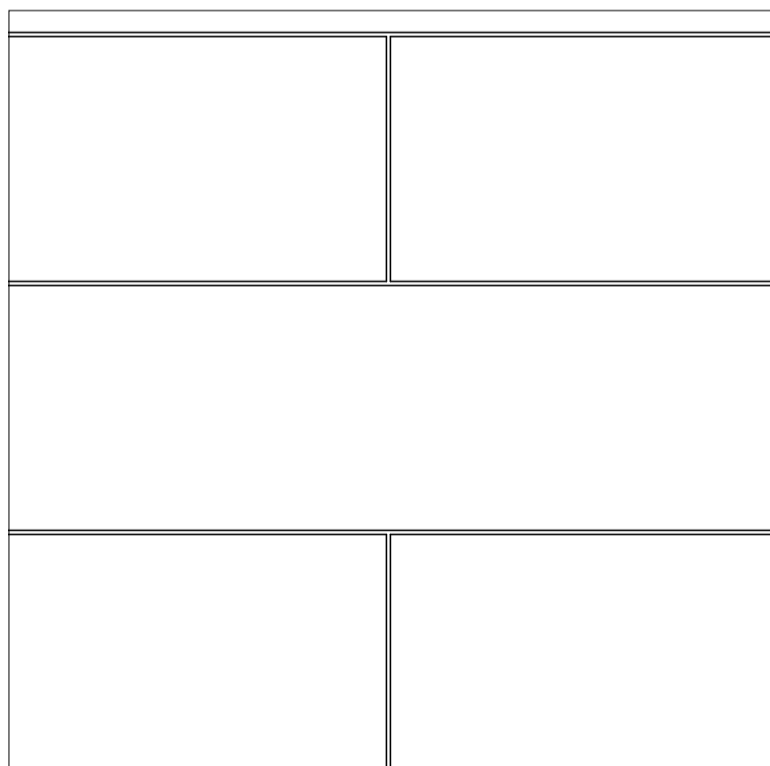
C

D

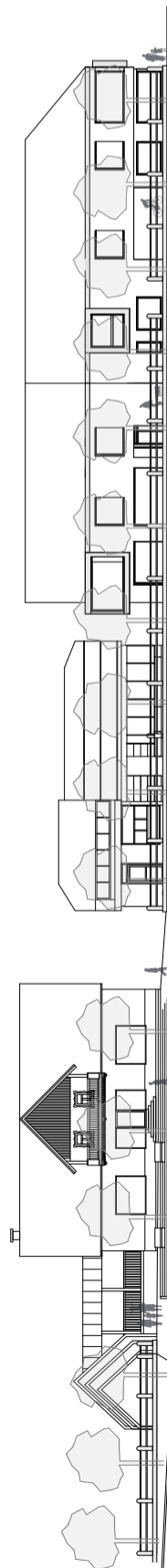
E

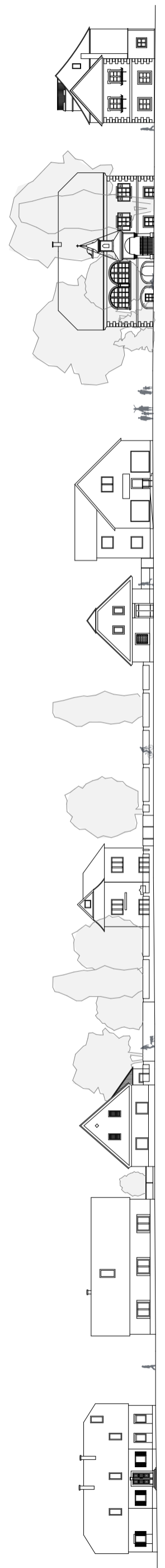
G

A2-A2

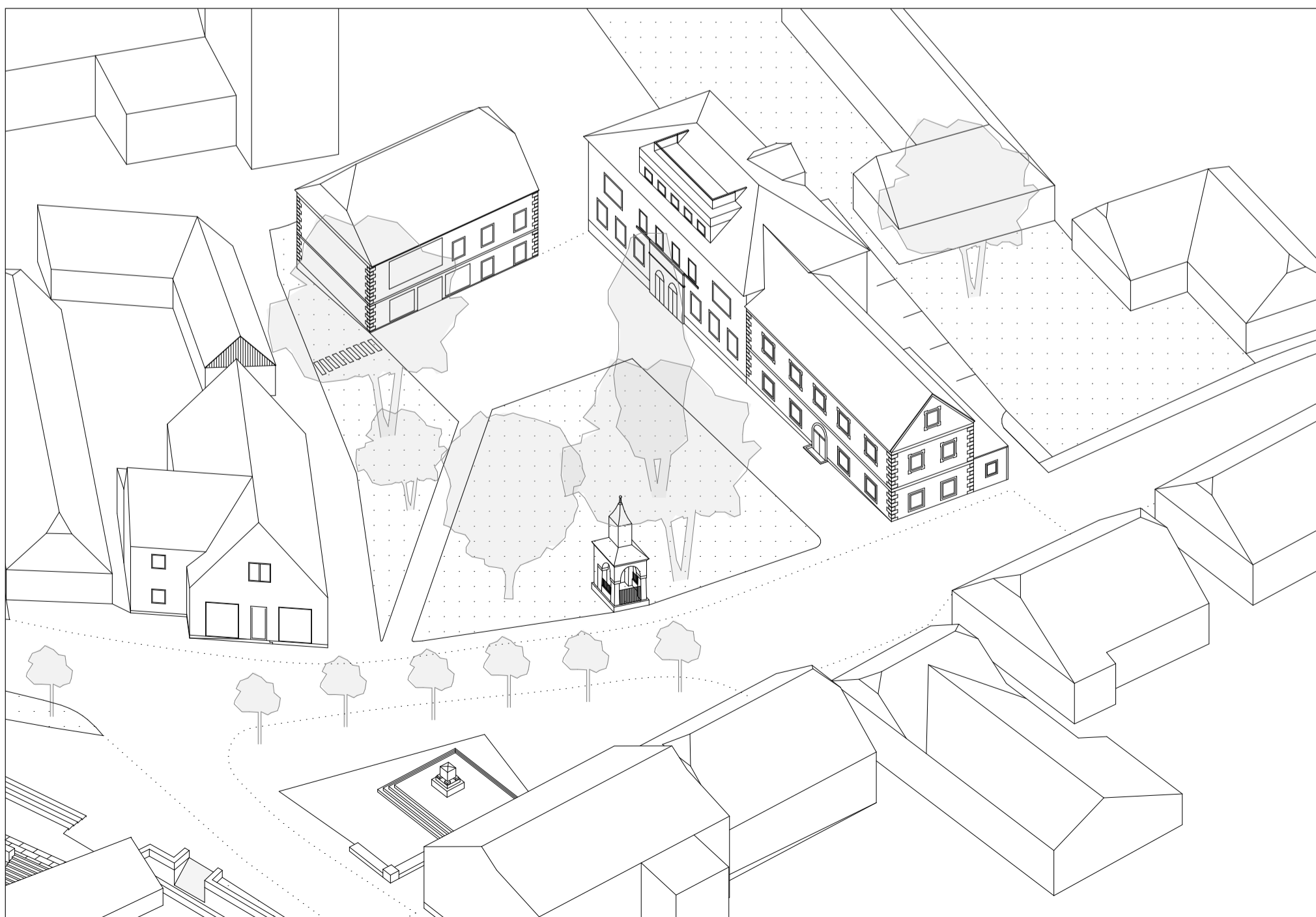
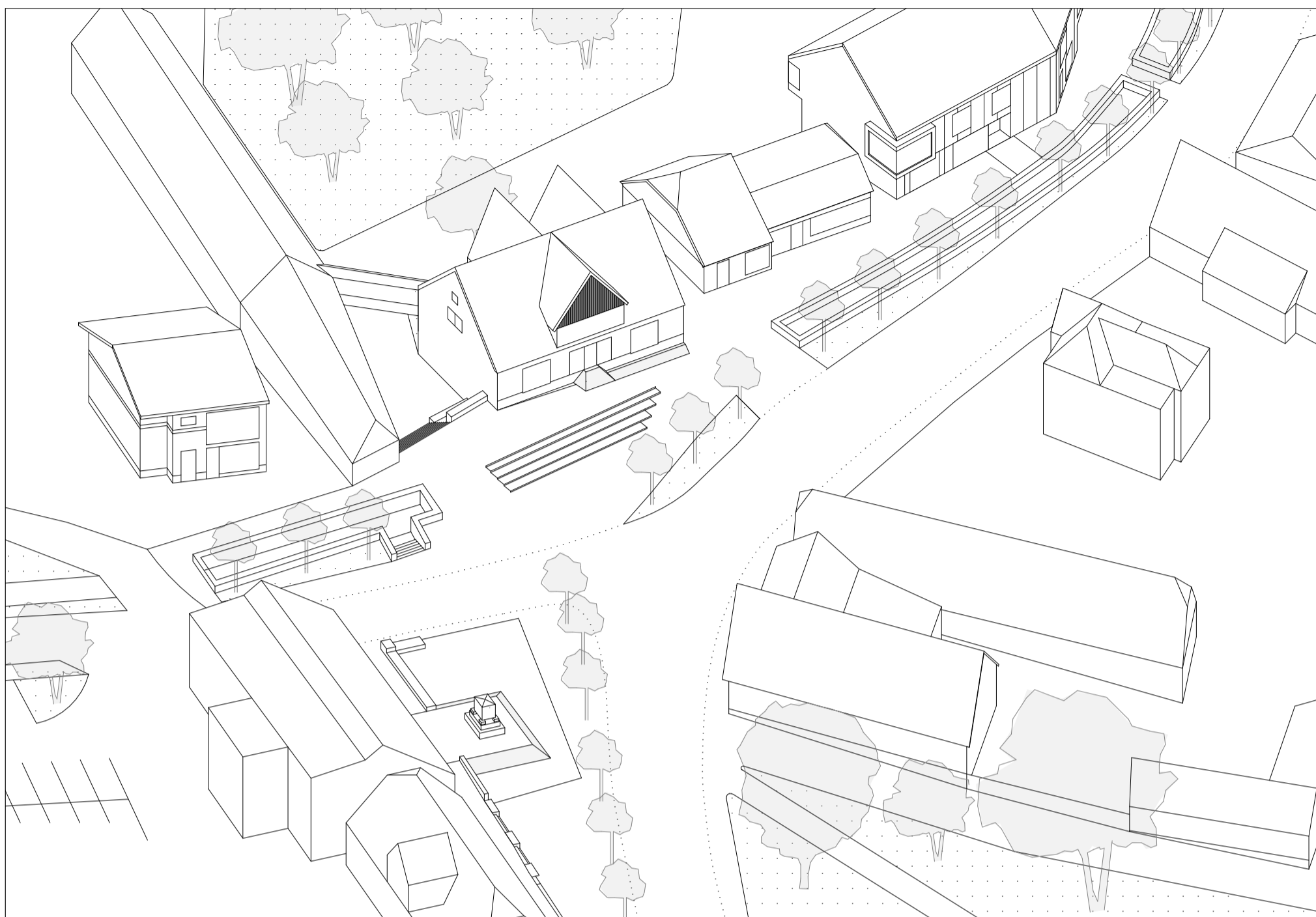

A1-A1

B-B

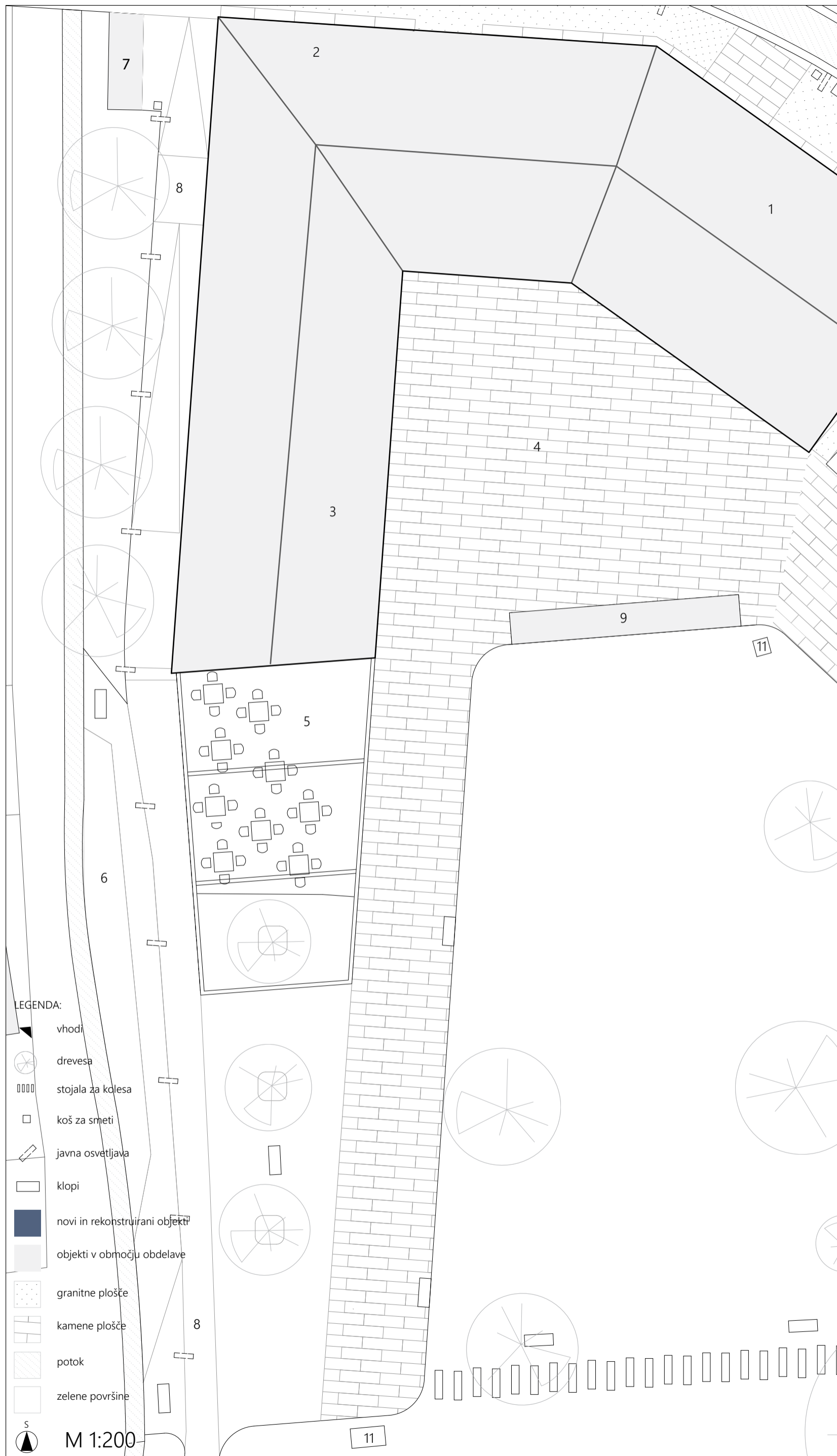
3.0 PROJEKT // 3.2 PREDLOG UREDITVE OBMOČJA OBDELAVE // AKSONOMETRIJA PREDLOGA UREDITVE

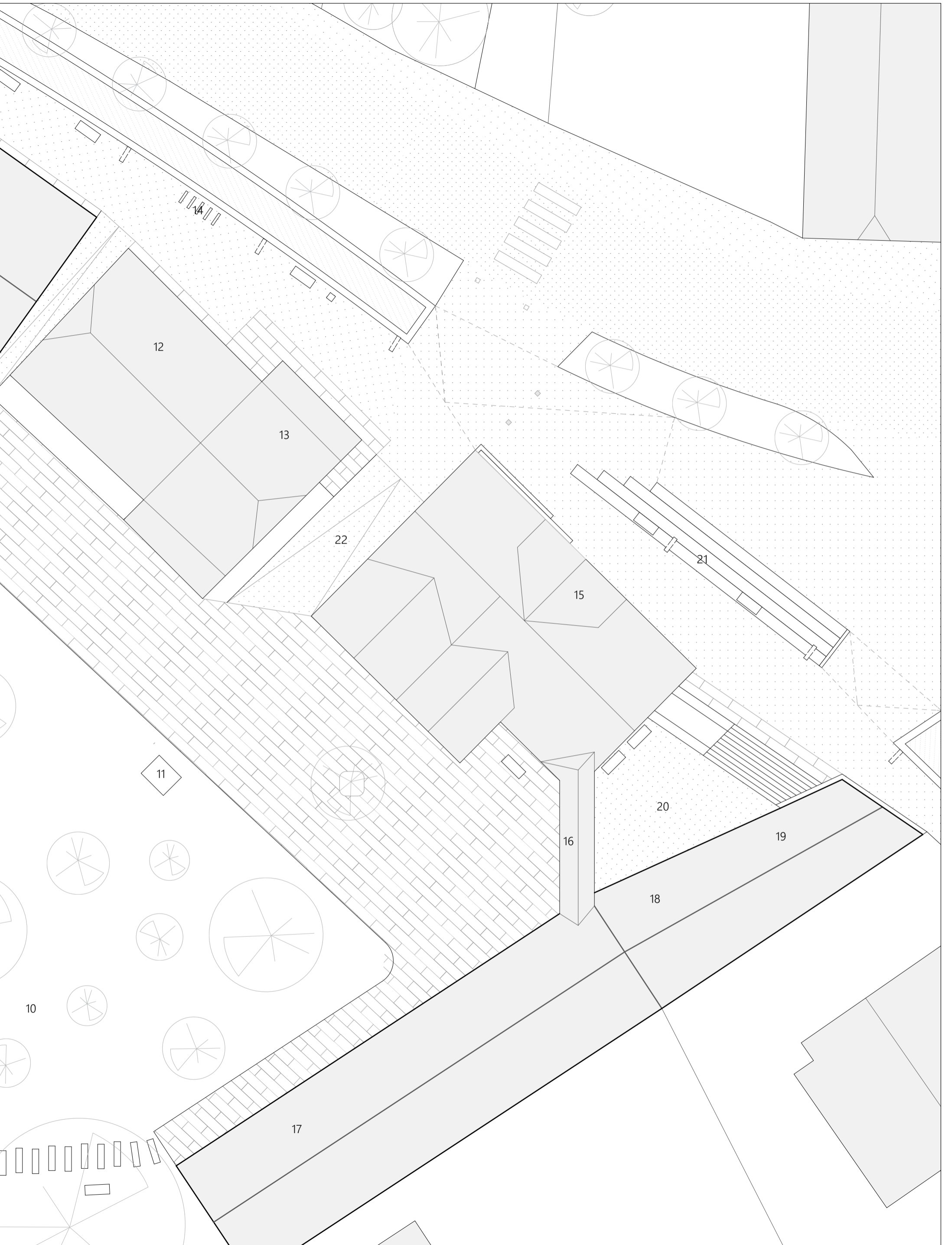
Na prazne parcele ob zgradbi pošte je umeščena novogradnja, v kateri smo načrtovali prostore za enoto Mari-borske knjižnice Ruše. Knjižnico smo na to lokacijo umestili zaradi centralne lege in celotnega idejnega koncepta preureditve mestnega središča, ki to območje predvidi kot novo javno površino, ki se poveže z vsemi območji v naselju.

Oblikovno hiša ne odstopa od zahtev lokalne arhitekture, saj se drži podolgovatega L tlorisa, značilnega za hiše z gospodarskimi objekti in dvokapne strehe z višjim naklonom, posebno noto ji dajejo le drugačni materiali ter izvedba strehe brez napušča. Objekt je načrtovan glede na fasadne linije sosednjih hiš in skupaj s hišo na Trgu vstaje 7 ter prenovljenim pripadajočim gospodarskim objektom tvori novo javno površino – »dvorišče«. Predstavlja vez med grajeno vaško strukturo na zunanji in naravnim tkivom na notranji strani objekta. V povezavi s tem konceptom so tako urejene tudi fasade – zunanja stran objekta ima razgibane fasadne odprtine z usmerjenimi pogledi, notranja, južna stran objekta pa z velikimi steklenimi površinami in previsom nad pritličjem ustvarja izgled ganga kmečke hiše. Kombinacija materialov omet-leseni paneli-opečnato rdeči strešniki je na fasadi razporejena glede na funkcionalno zasnovo notranjosti stavbe. Pritličje je na cestni in na dvoriščni strani skoraj v celoti zastekljeno, kar omogoča pogled »skozi« ter poveže urbano tkivo z naravo. V nadstropju objekta na cestni strani z izbočenjem nekaterih okenskih odprtin razgibamo fasado in usmerimo poglede iz notranjosti proti središču mesta. Objekt se ogreva z lastno kotlovnico in ima mehansko prezračevanje. Objekt smo na južni strani odprli z velikimi okenskimi površinami, s čimer izkoristimo položaj sonca in odpremo poglede na Pohorje.

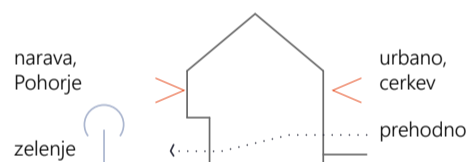
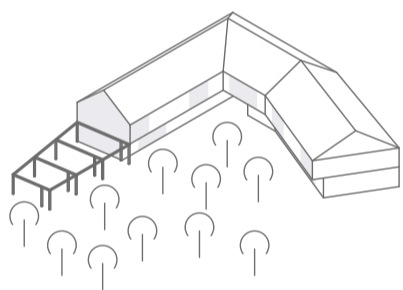
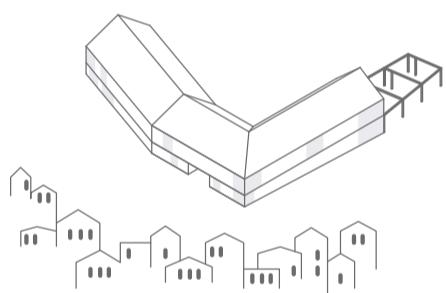
Na območju gradnje objekta je prisoten padec terena, zaradi česar pride do višinske razlike med cestno in dvoriščno stranjo, čemur je prilagojena tudi notranjost avle knjižnice, ki je višinsko razgibana. V objekt je umeščena knjižnica, manjša prodajalna in »lounge« bar s teraso pod arkadami. Objekt ima 1192,8 m² uporabnih površin, od tega je 820 m² namenjenih knjižnici, ki bi z novimi prostori pridobila ustrezno velike in primerne nove površine. Na dvoriščni strani objekta, usmerjeni proti Pohorju, v sedanjem sadovnjaku in z dodatno zazelenitvijo se uredijo nove parkovne površine, ki so z ureditvijo pešpoti ob obnovljeni strugi manjšega potočka speljane po travniku do Letnega odra na robu Pohorja. Med objektom in strugo potoka se uredijo stopničaste terase za igro in posedanje ob potoku. Parkovne površine in tlakovane površine, ki skupaj z muzejem obrti in hostlom tvorijo nov javni prostor, so namenjene vsem prebivalcem in obiskovalcem mesta za sprehode, počitek, branje, piknike, delavnice in prireditve ter se bodo skozi letne čase spreminjale in dopolnjevale z deli vabljenih ali mimoidočih umetnikov iz interaktivnega hostla.

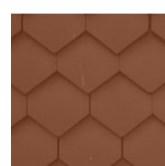
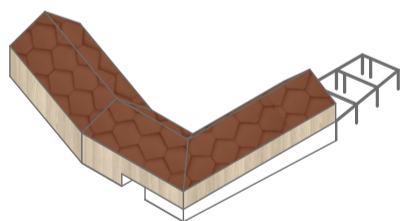
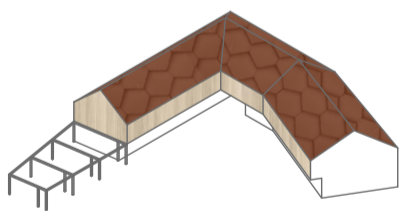
3.0 PROJEKT // 3.3 PREDLOG OBNOVE OŽJEGA OBMOČJA OBDELAVE Z NOVO KNJIŽNICO // SITUACIJA

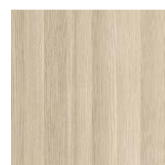
1 knjižnica 2 lounge bar 3 specializirana prodajalna 4 tlakovano dvorišče knjižnice 5 terasa kavarne 6 kaskade ob novi strugi potoka 7 uta za smeti 8 pešpot ob potoku 9 paviljon s stojali za kolesa 10 bralni sadovnjak 11 skulpture 12 lekarna 13 pošta 14 stojala za kolesa 15 muzej zgodovine in obrti 16 mostovž 17 interaktiven hostel 18 javni sanitarni prostori 19 pokrita tržnica 20 dvorišče tržnice 21 sedalna ploščad pred muzejem

NAVEZAVA MED URBANIM IN NARAVNIM TKIVOM

vlakno-betonski
strešniki opečnate
barve

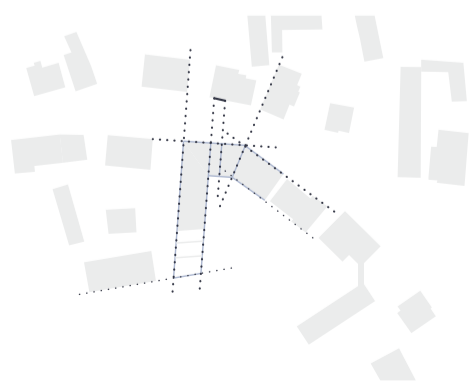
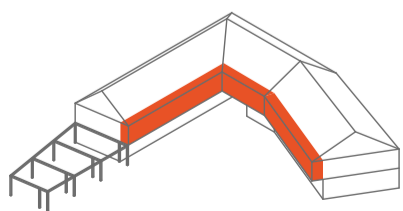
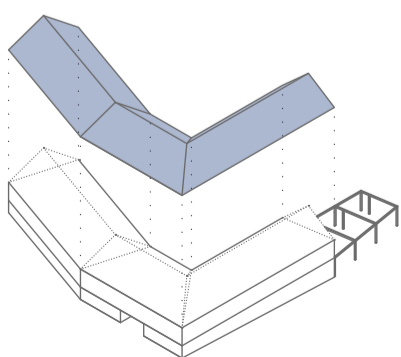

knjižnica:
lesene plošče

ostali programi:
bel omet

KONCEPT FASADE

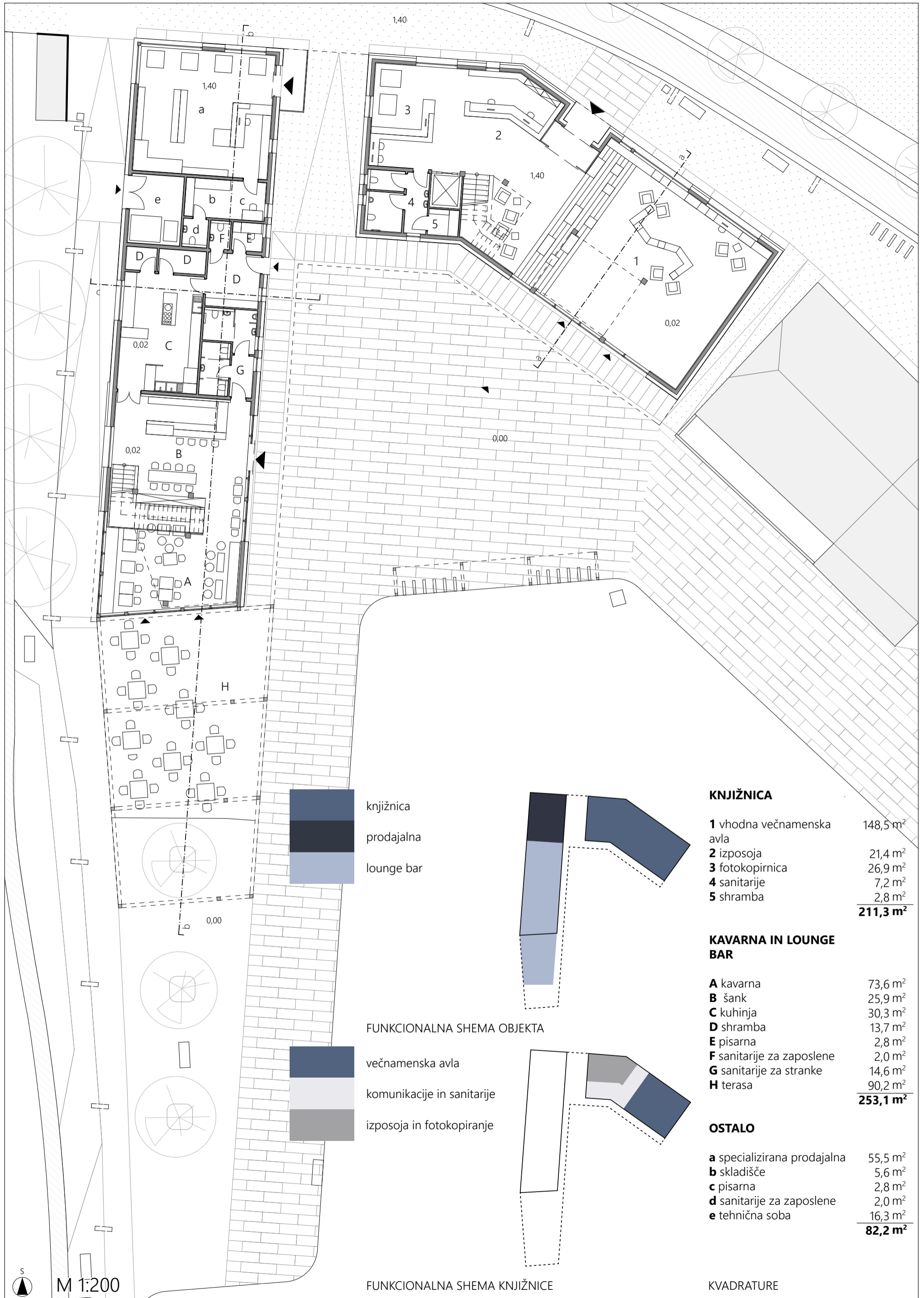
DVOKAPNICA

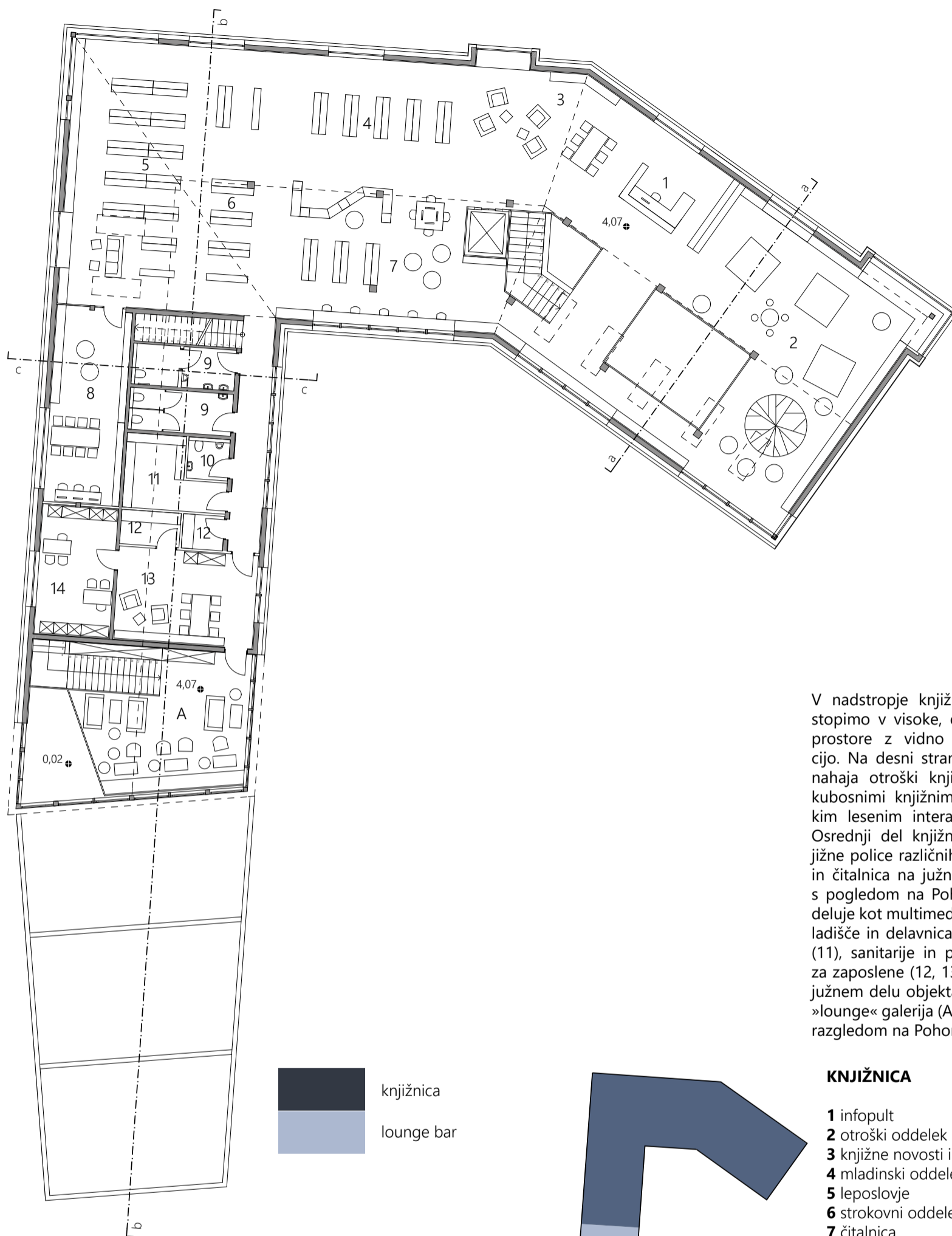
MOTIV GANKA

PROSTORSKA GEOMETRIJA

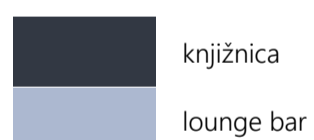
Pritličje vhodne avle knjižnice je zaradi višinske razlike terena razdeljeno na dva nivoja. Glavni vhod se nahaja na cestni strani objekta in je poudarjen s tlakovano ploščadjo, ki nam ob vhodu odpre razgled na veliko stopnišče, ki vodi v knjižnico. V pritličje so umeščeni izposojevalni pult (2), manjša fotokopirnica (3) in sanitarni prostori (4). Na nižjem nivoju pritličja, ki se lahko z odprtjem velikih steklenih površin naveže tudi na dvoriščne parkovne površine, najdemo večnamensko avlo (1), ki se lahko uporablja kot bralni prostor, prostor za druženje ali uprizoritveni prostor. Dostop do avle je speljan po širokem stopnišču, po katerem so razporejena tudi oblazinjena sedišča. Na cestno stran objekta je umeščen manjši lokal, predviden kot prodajalna prehrane in izdelkov lokalne pridelave (a). Podhod služi kot urejen prehod s cestne strani objekta na dvoriščno, parkovno stran. Na tej strani je urejen vhod v kavarno in »lounge« bar (B). V lokalu se nahaja manjša kuhinja (C), sanitarni prostori (G) in osrednji kavarniški del (A), ki se naveže na zunanjo teraso pod ozelenjenimi arkadami (H). Kavarna ima v 1. nadstropju tudi manjšo »lounge« galerijo z razgledom na Pohorje.

3.0 PROJEKT // 3.3 PREDLOG OBNOVE OŽJEGA OBMOČJA OBDELAVE Z NOVO KNJIŽNICO // TLOORIS PRITLIČJA Z OKOLICO

V nadstropje knjižnice po stopnicah stopimo v visoke, odprte, podstrešne prostore z vidno strešno konstrukcijo. Na desni strani info pulta (1) se nahaja otroški knjižni oddelek (2) s kubosnimi knjižnimi policami in velikim lesenim interaktivnim drevesom. Osrednji del knjižnice sestavljajo knjižne police različnih oddelkov (4, 5, 6) in čitalnica na južni strani objekta (7) s pogledom na Pohorje. Del knjižnice deluje kot multimedijški prostor (8), skladišče in delavnica za popravilo knjig (11), sanitarije in prostori ter pisarne za zaposlene (12, 13, 14). Na skrajnem južnem delu objekta se nahaja manjša »lounge« galerija (A) spodnje kavarne z razgledom na Pohorje.

knjižnica

lounge bar

FUNKCIONALNA SHEMA OBJEKTA

KNJIŽNICA

1 infopult	27,7 m ²
2 otroški oddelek	118,2 m ²
3 knjižne novosti in revije	36,4 m ²
4 mladinski oddelek	52,4 m ²
5 leposlovje	59,2 m ²
6 strokovni oddelek	33,2 m ²
7 čitalnica	61,9 m ²
8 multimedijški oddelek	27,3 m ²
9 sanitarije	16,8 m ²
10 sanitarije za zaposlene	3,2 m ²
11 skladišče in delavnica za popravilo knjig	10,8 m ²
12 shramba	2,7 m ²
13 skupni prostor za zaposlene	26,8 m ²
14 pisarna	19,5 m ²
	478,9 m²

KAVARNA IN LOUNGE BAR

A galerija kavarne	37,2 m ²
	37,2 m²

otroški oddelek

komunikacije in sanitarije

čitalniške površine

leposlovje in strokovna literatura

multimedijška učilnica

administracija

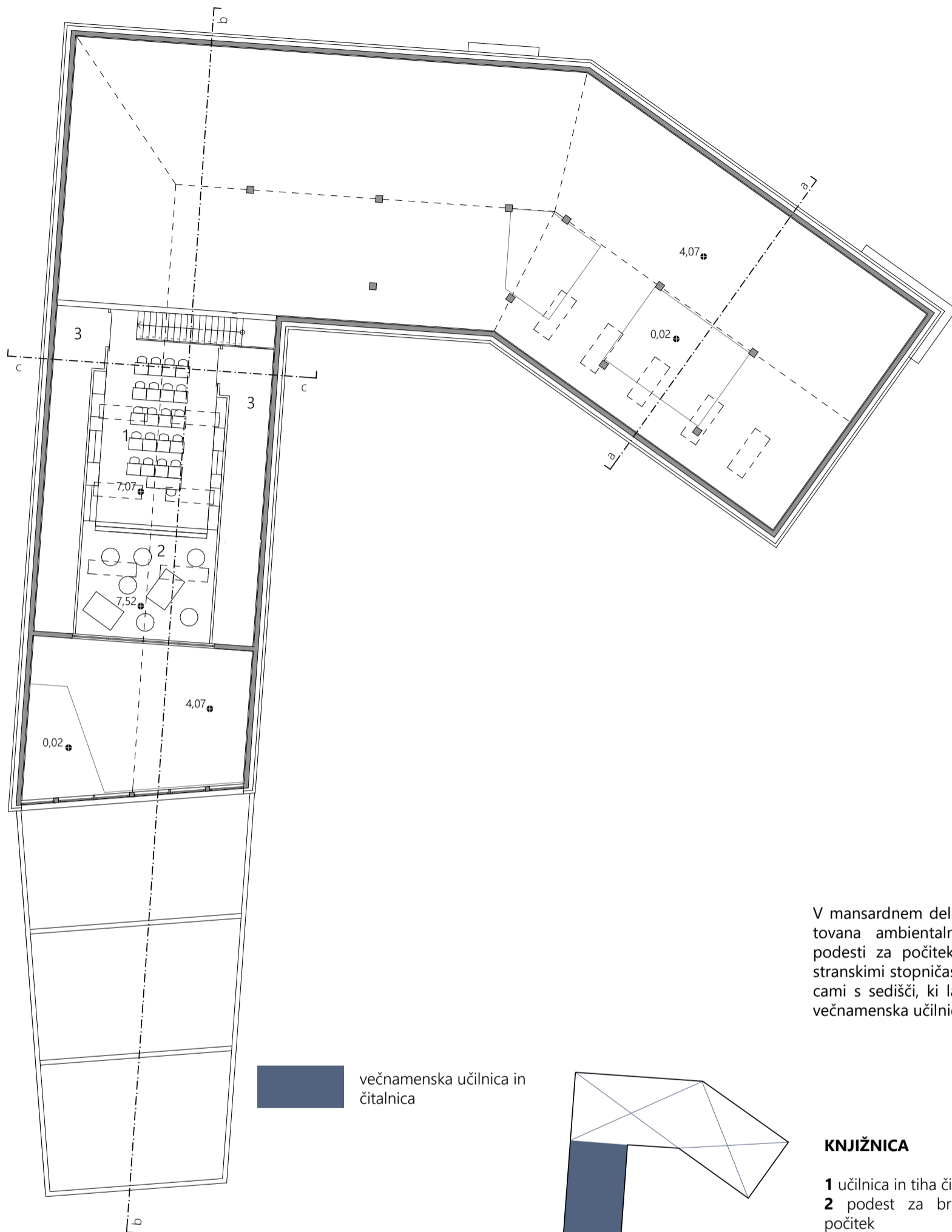
FUNKCIONALNA SHEMA KNJIŽNICE

KVADRATURE

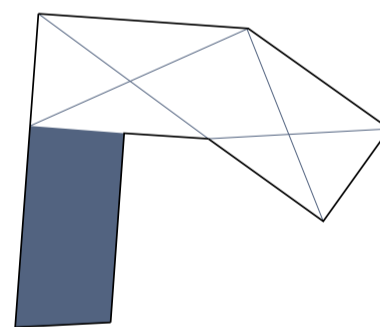
M 1:200

3.0 PROJEKT // 3.3 PREDLOG OBNOVE OŽJEGA OBMOČJA OBDELAVE Z NOVO KNJIŽNICO // TLOORIS MANSARDE

V mansardnem delu knjižnice je načrtovana ambientalna čitalnica (1) s podesti za počitek in branje (2) ter stranskimi stopničastimi knjižnimi policami s sedišči, ki lahko služi tudi kot večnamenska učilnica.

 večnamenska učilnica in čitalnica

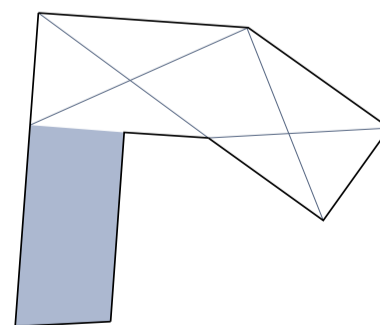
KNJIŽNICA

1 učilnica in tiha čitalnica	59,5 m ²
2 podest za branje in počitek	43,4 m ²
3 shramba	27,2 m ²
	130,1 m²

FUNKCIONALNA SHEMA OBJEKTA

KVADRATURE

 večnamenska učilnica in čitalnica

knjižnica	820,3 m ²
lounge bar	290,3 m ²
prodajalna	82,2 m ²
	1192,8 m²

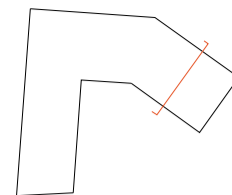
FUNKCIONALNA SHEMA KNJIŽNICE

SKUPNE KVADRATURE

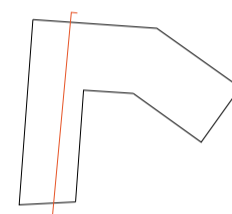
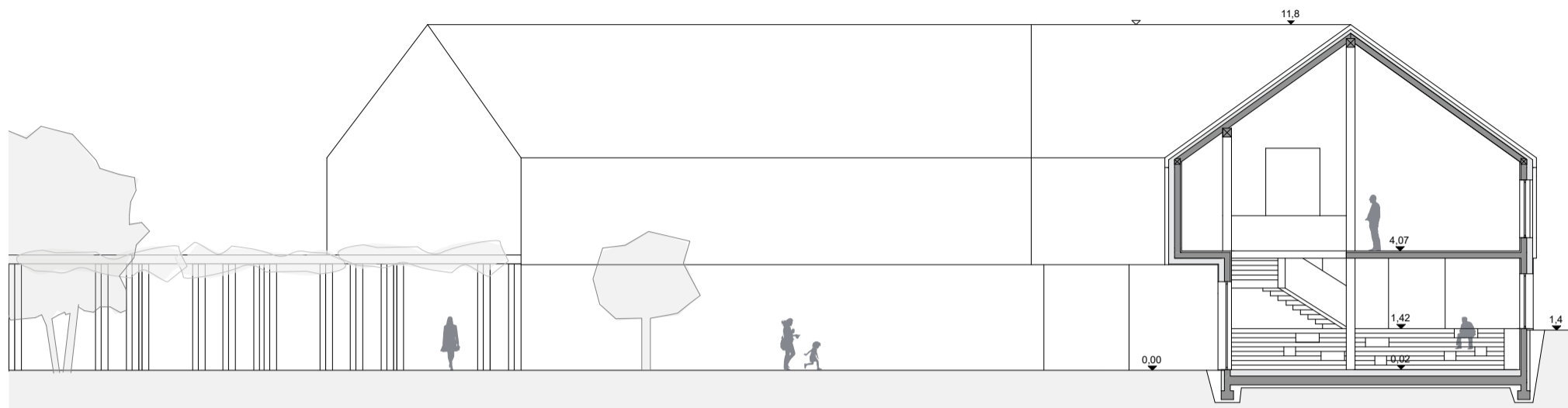

M 1:200

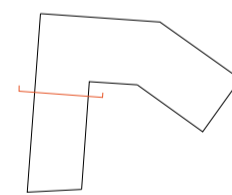
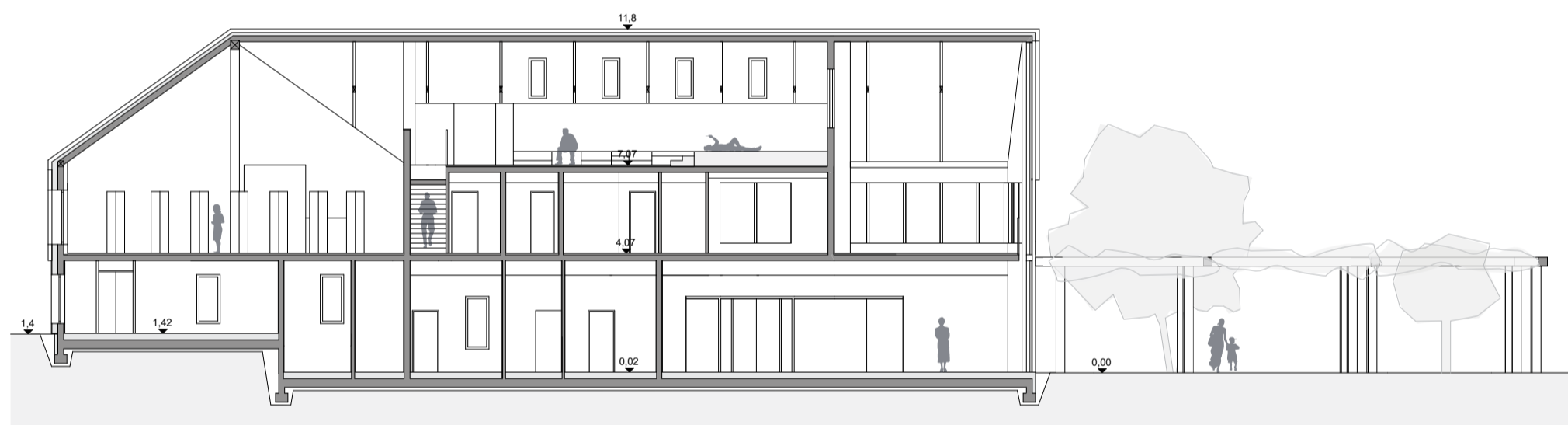
3.0 PROJEKT // 3.3 PREDLOG OBNOVE OŽJEGA OBMOČJA OBDELAVE Z NOVO KNJIŽNICO // PREREZI

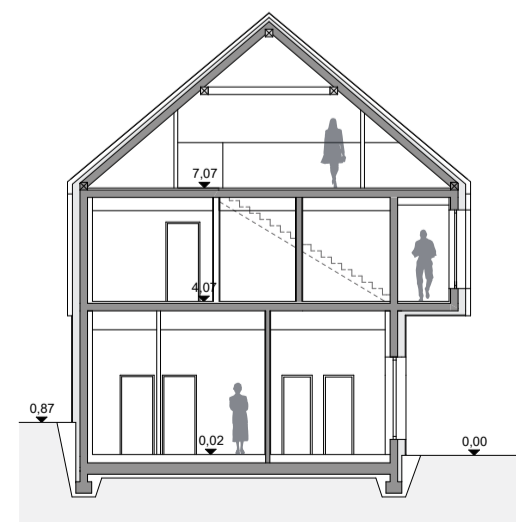
PREREZ a-a

PREREZ b-b

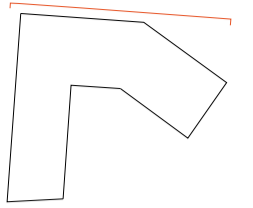

PREREZ c-c

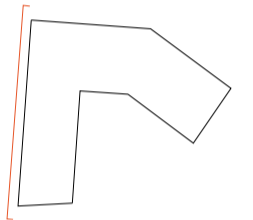
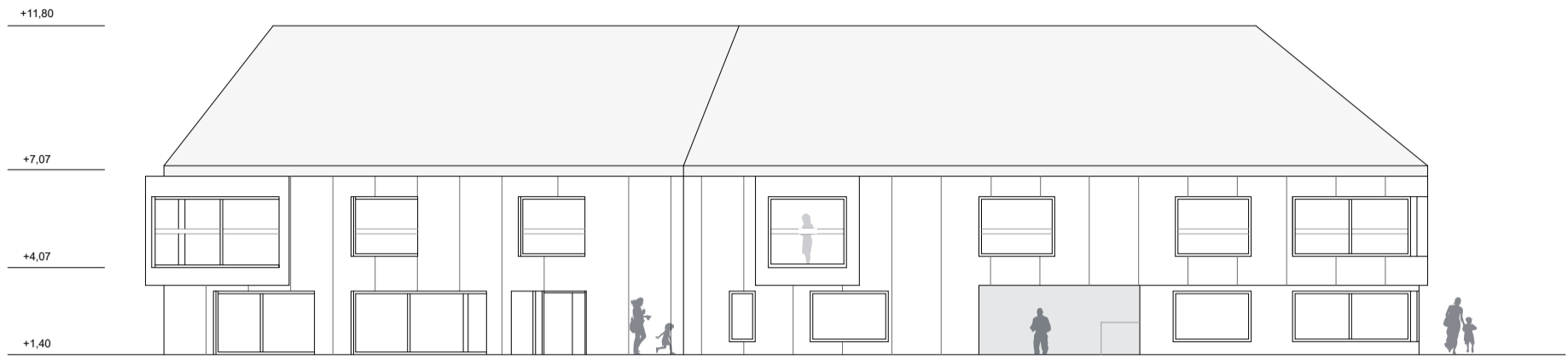

M 1:200

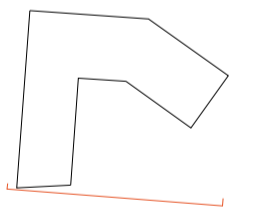
3.0 PROJEKT // 3.3 PREDLOG OBNOVE OŽJEGA OBMOČJA OBDELAVE Z NOVO KNJIŽNICO // FASADE

SEVERNA FASADA

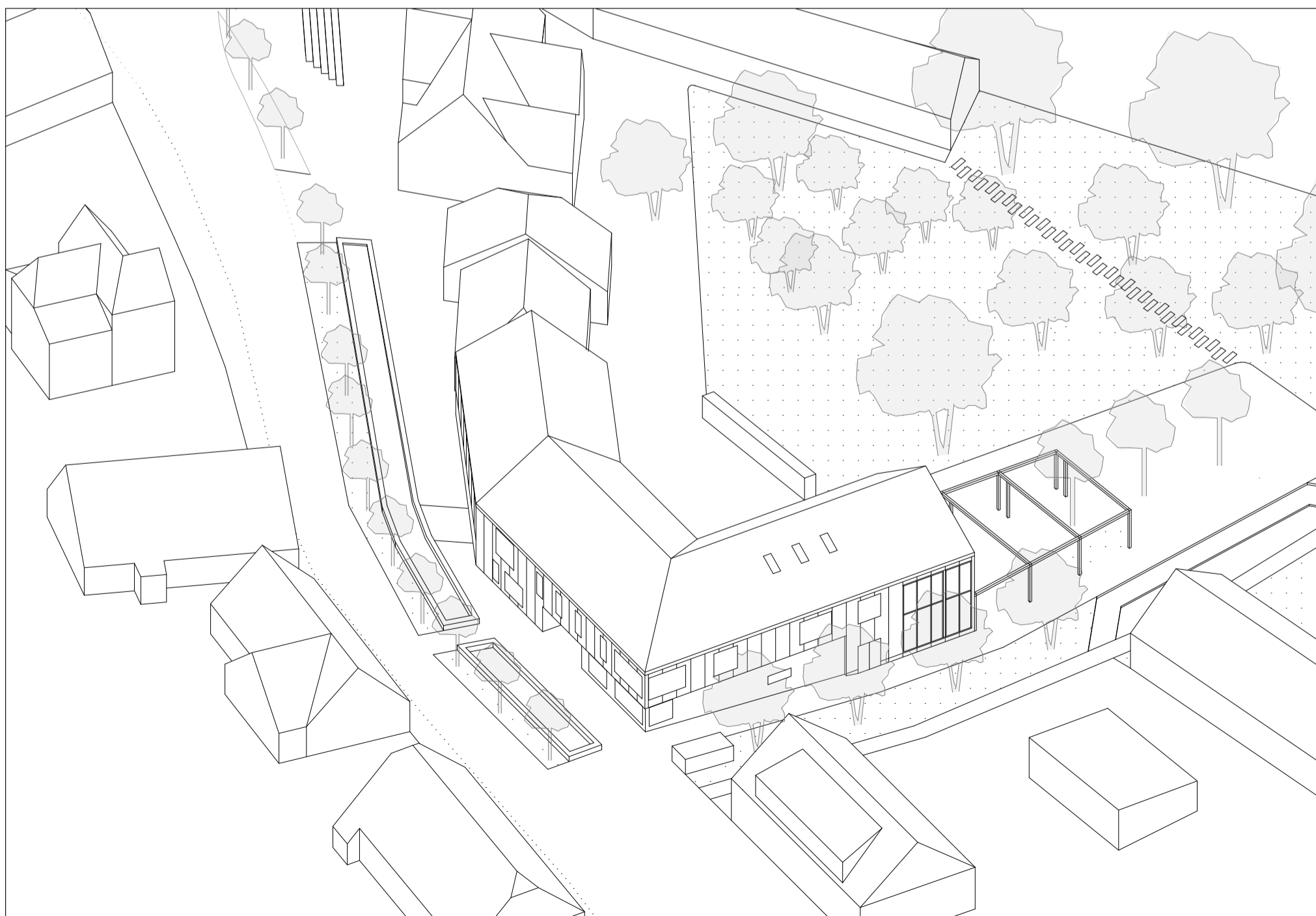
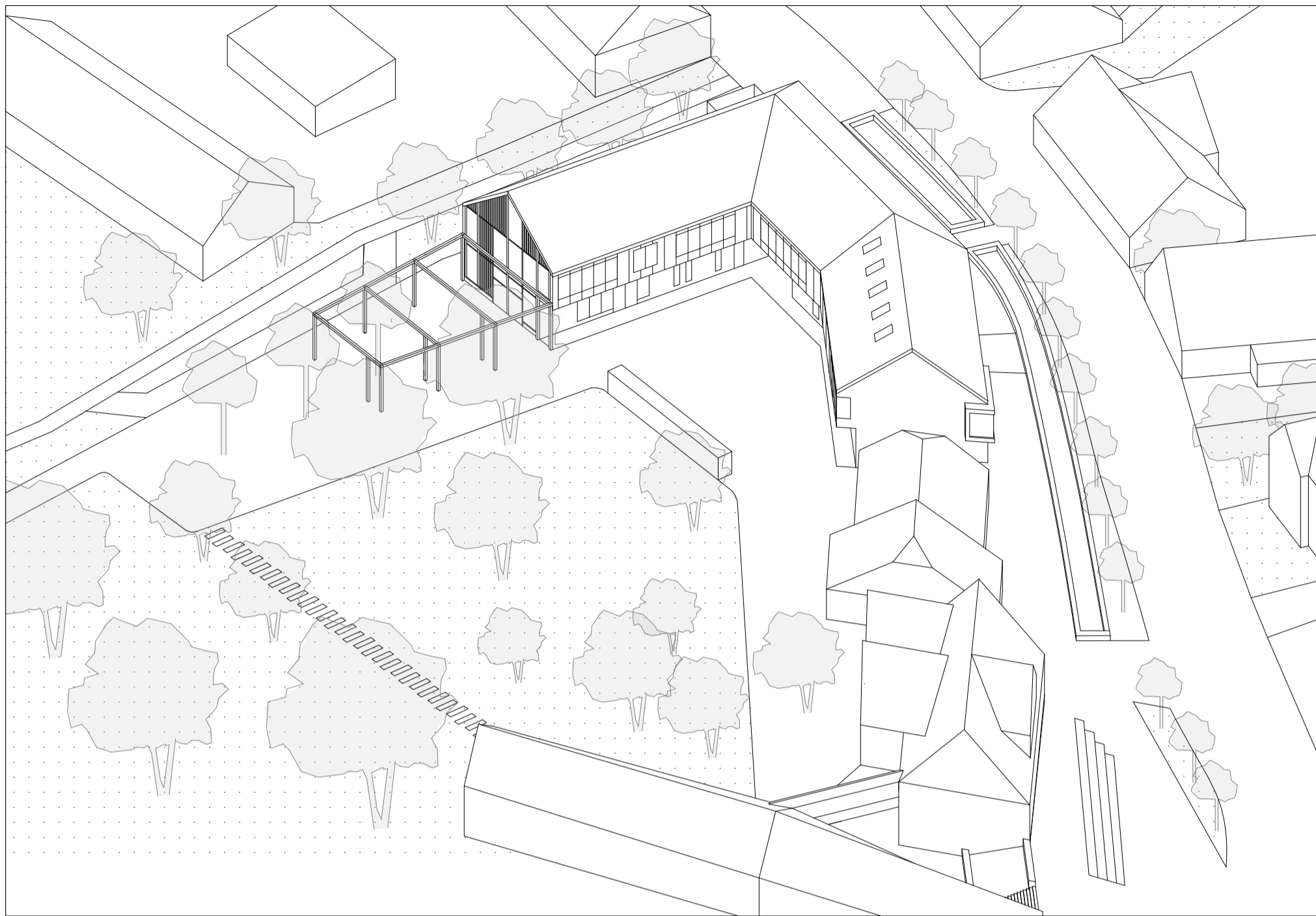
ZAHODNA FASADA

JUŽNA FASADA

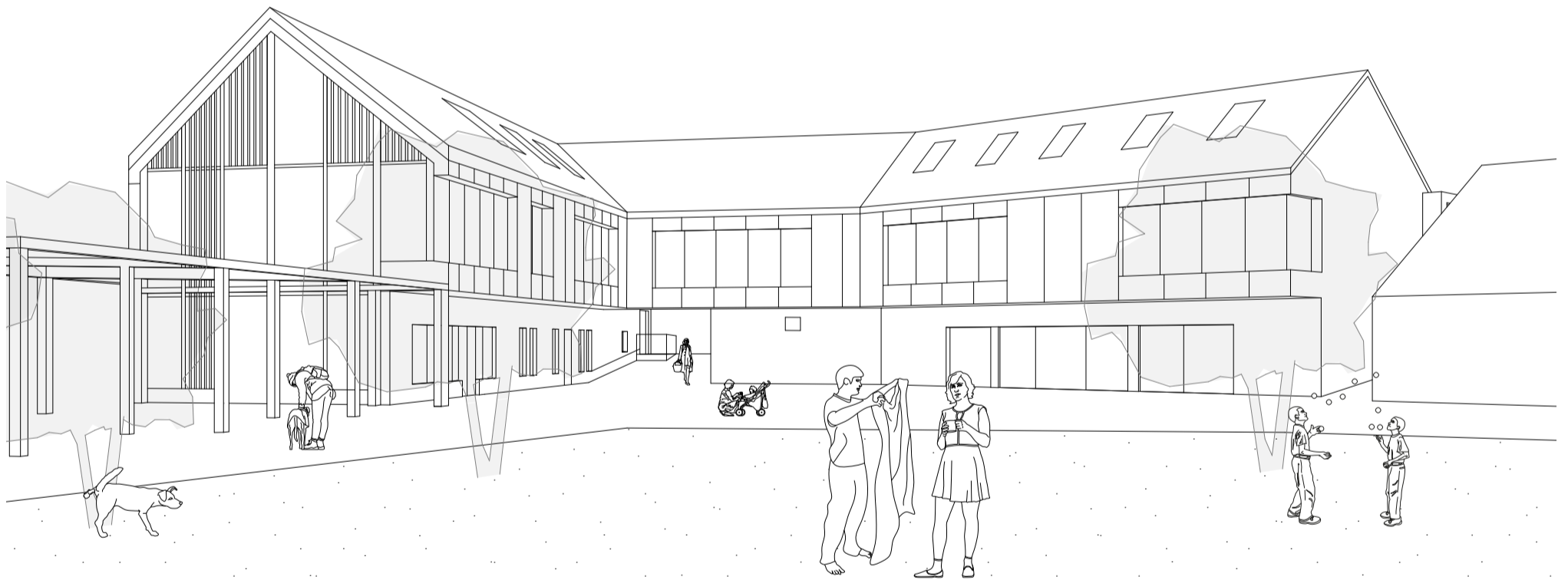

3.0 PROJEKT // 3.3 PREDLOG OBNOVE OŽJEGA OBMOČJA OBDELAVE Z NOVO KNJIŽNICO // AKSONOMETRIJA PREDLOGA

4.0 ZAKLJUČEK

Magistrsko delo predstavlja idejno zasnovano revitalizacijo središča Ruš, ki predstavlja premišljeno urbanistično načrtovanje z ozirom na preteklost in na prihodnost naselja. Pri načrtovanju smo upoštevali določila, ki veljajo za obravnavano območje in načela za kvalitetno ter trajnostno načrtovanje, ki so nasprotje nenadzorovani gradnji novih delov naselja in poskušajo zaustaviti trend praznjenja mestnega središča. S premišljenimi konceptualnimi predlogi za obnovo javnih površin smo med seboj povezali do sedaj samostojna območja in jih osmislili kot celoto. Z vnosom novih programov v do sedaj zapuščene objekte smo naredili središče naselja ponovno živo in vabljivo tako za prebivalce kot tudi za obiskovalce. Na prazno parcelo ob stavbi pošte smo umestili novo stavbo s knjižnico in park na dvoriščni strani stavbe, s čimer smo ustvarili povezavo med urbanim in naravnim tkivom mesta.

5.0 MAKETA

6.0 KAZALO FOTOGRAFIJ

FOTOGRAFIJE	
1 // naselja v občini Ruše	3
2 // mesto Ruše	3
3 // Ruše okoli leta 1890	4
4 // Ruše okoli leta 1925	4
5 // Falska cesta s strugo potoka Rušica v začetku 20. stoletja	4
6 // Ruše med leti 1928 in 1947	4
7 // Ruše okoli leta 1940	5
8 // Ruše okoli leta 1970	5
9 // središče Ruš med leti 1928 in 1947	5
10 // odkritje spomenika padlim borcem Pohorskega bataljona leta 1952	5
11 // Franciscejski kataster občine Ruše leta 1825	6
12 // pogled na tovarno dušika Ruše	6
13 // Ruše med leti 1920 in 1930	6
14 // naselje Ruše	10
15 // pogled na Pohorje	10
16 // park ob potoku	10
17 // Falska cesta	11
18 // Industrijska ulica	11
19 // Kolodvorska ulica	11
20 // železniška proga	11
21 // starejše hiše v središču naselja	12
22 // blokovsko naselje	12
23 // samostojne hiše	12
24 // blokovsko naselje	12
25 // pogled na naselje	12
26 // osnovna šola	13
27 // kompleks Hotela Veter	13
28 // industrijsko območje	13
29 // blokovsko naselje	13
30 // blokovsko naselje	13
31 // vrstne hiše	13
32 // historično mestno jedro	13
33 // središče naselja	14
34 // obcestna zazidava	14
35 // gospodarska poslopja	14
36 // dvorišče	14
37 // Trg vstaje 9	15
38 // Trg vstaje 10	15
39 // križišče v središču mesta	15
40 // prometna Falska cesta	15
41 // sadovnjak za pošto	16
42 // letni oder Ruše	16
43 // sprehajalna pot ob potoku	16
44 // parkirišče pred zadrugo	16
45 // zapuščena latinska šola	17
46 // park pred občino	17
47 // osrednji mestni trg	17
48 // trg pred hišo na Trgu vstaje 7	17
49 // prazna parcela ob pošti in lekarni	17
50 // dvorišče za hišo Trg vstaje 7	17
51 // spomenik	18
52 // Marijina cerkev	18
53 // Mercator	19
54 // park pred občino	19
55 // osrednji mestni trg	19
56 // industrijske hale v središču mesta	19
57 // zapuščeni objekti	19
58 // prazno zemljišče ob pošti in lekarni	19
59 // Falska cesta 5	20
60 // Falska cesta 10	20
61 // Falska cesta 8	20
62 // Falska cesta 6	20
63 // Falska cesta 2	20
64 // Falska cesta 7ab	20
65 // Trg vstaje 7	21
66 // Trg vstaje 7 – dvorišče	21
67 // Trg vstaje	21
68 // Trg vstaje 5	21
69 // Trg vstaje 6	21
70 // Trg vstaje 8	21
71 // Trg vstaje 4	22
72 // Trg vstaje 3	22
73 // Trg vstaje 4	22
74 // Trg vstaje 2	22
75 // Trg vstaje 10	22
76 // Trg vstaje 11	22
77 // Trg vstaje 9	23
78 // Kapelica	23
79 // Trg vstaje 1	23
80 // Gimnazijska ulica 3	23
81 // Areška cesta 1	23
82 // Areška cesta 1	23

7.0 VIRI IN LITERATURA

- 01 // Uredniški odbor Josip Teržan. 1985. Ruška kronika. Ruše : Krajevna skupnost, Ruše.
- 02 // REZMAN, Vili. 2013. RUŠE (občina - mesto ob vodi). Lira, društvo za razvoj, Ruše.
- 03 // REZMAN, Vili. 2012. Igre in odri. Lira, društvo za razvoj, Ruše.
- 04 // Koropec, Jože. "Ruše v srednjem veku". Glazerjev zbornik - Časopis za zgodovino in narodopisje, leto 1977, številka 1-2, str. 76-90.
- 05 // ZUM urbanizem, planiranje, projektiranje d.o.o. 1999. Posebne strokovne podlage za izdelavo ureditvenega načrta za območje središča naselja Ruš. ZUM, Maribor.
- 06 // ADAMIČ OROŽEN, M., PERKO, D., KLADNIK, D. 1995. Krajevni leksikon Slovenije. DZS, Ljubljana.
- 07 // REZMAN, Vili. 2013. Knjiga, knjižnica. Lira, društvo za razvoj, Ruše.
- 08 // REZMAN, Vili. 2005. Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o URN za središče naselja Ruše-neuradno prečiščeno po 3. spremembi in dopolnitvi. Ruše.
- 09 // SEVNIČAN, Fridolin. 1897. "Ruše." Kmetijske in rokodelske novice letnik 55. številka 35 (27.08.1897). Dostopno na: <<http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-3DJB7OZK>> [16.2.2016; 16:20]
- 10 // ČREŠNAR, Matija. "Novi žarni grobovi iz Ruš in pogrebni običaji v ruški žarnogrobiščni skupini." Arheološki vestnik številka 57, leto 2006, str. 97-162. Dostopno na: <<http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-UTP-W6FYF>> [16.2.2016; 16:25]
- 11 // Občina Ruše. Dostopno na <www.ruse.si> [16.10.2016, 15:32]
- 12 // E-prostor. Dostopno na <<http://e-prostor.gov.si>> [16.02.2016, 12:10]
- 13 // PISO - Prostorski informacijski sistem občin. Dostopno na <<http://www.geoprostor.net>> [16.02.2016, 12:11]
- 14 // REZMAN, Vili. 2015. RUŠE (mesta miru in spomina - pokopališča). Lira, društvo za razvoj, Ruše.
- 15 // Register kulturne dediščine. Dostopno na <<http://giskd6s.situla.org/giskd/>> [17.11.2016, 16:30]
- 16 // AU arhitekti. Strokovne podlage za spremembe in dopolnitve URN za središče naselja Ruše. AU, Maribor
- 17 // NEUFERT, Ernst. 2008. Projektiranje v stavbarstvu. Tehniška založba Slovenije, Ljubljana.

PODATKI O AVTORJU:

Matjaž Finžgar
Kidričeva ulica 6
SI-2342 Ruše

e-naslov: matjaz.fr@gmail.com

1996-2004 // OŠ Janka Glazerja Ruše
2004-2008 // II. gimnazija Maribor
2009-2012 // Fakulteta za gradbeništvo Maribor, Arhitektura I. stopnja
2012-2016 // Fakulteta za gradbeništvo, prometno inženirstvo in arhitekturo Maribor, Arhitektura II. stopnja

